П'ятниця, 17 січня 2003 року. № 9 (3009)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Економічні питання — пріоритетні

Учора в Києві відбулося перше засідання міжпарламентської комісії з співробітництва Федеральних Зборів РФ та Верховної Ради. На думку глави українського парламенту Володимира Литвина, який зустрівся з членами делегації, «таку комісію слід було створити давно. Президенти зустрічаються, говоримо про стратегічне партнерство, а ситуація на краще не змінюється». Як відомо, міжпарламентська україно-російська комісія — піонер, але вже є домовленість, принаймні на робочому рівні, що такі комісії буде створено з Польщею, Литвою, Грецією, повідомив Голова Верховної Ради.

(Закінчення на 7-й стор.).

У НОМЕР

Президент їде до країн Перської затоки

Перший візит глави Української держави до країн Перської затоки відбудеться 18—22 січня. Президент України Леонід Кучма відвідає Саудівську Аравію, Кувейт, Бахрейн, Об'єднані Арабські Емірати. Про це повідомив начальник 6-го територіального управління МЗС України Олександр Шевченко. Очікується підписання низки угод. У рамках візиту Президента до Кувейту відбудеться відкриття посольства України.

О. Шевченко повідомив, що під час візиту, зокрема, обговорюватимуть перспективи збільшення товарообороту, співробітництва в авіатранспортній сфері, сфері створення супутникових систем для митних служб, залучення інвестицій, транзиту енергоносіїв через трубопровід Одеса—Броди-Гданськ. Щодо можливості поставок українських озброєнь, то, попри наявність у цих країн традиційних партнерів у сфері озброєнь, наші дипломати кажуть про їхній чіткий інтерес у співробітництві з цього питання. Між іншим О. Шевченко не зміг відповісти на запитання журналістів, чи буде в складі делегації представник «Укрспецекспорту».

З холодного неба — в «гарячі» точки

Підготовка до служби в «гарячих» точках африканського континенту триває в окремому вертолітному загоні, що входить до бригади армійської авіації і дислокується в Бердичеві. Тренувальні польоти в складних погодних умовах здійснюють льотчики з різних частин — вони разом зі своїми гвинтокрилими МІ-8 приймуть естафету миротворчої місії.

Військові навчання протягом кількох тижнів відбуватимуться і в Житомирі — на базі 95-ї окремої аеромобільної бригади Північного оперативного командування. Там готуватимуть командирів миротворчих підрозділів. Слухачі вчитимуться правильно організовувати патрулювання в зоні відповідальності, затримувати порушників, діяти у разі проведення маніфестацій чи виникнення масових заворушень, **повідомляє наш власний кореспондент Олексій КАВУН.**

Я ВАМ ПИШУ...

А орден дадуть посмертно?

Коли оформляв документи на отримання пенсії за особливі заслуги, в мене не прийняли довідку про те, що указом Президента України я представлений до нагородження орденом «За мужність». Указ був підписаний ще в 1999 році, довідку мені вручили, але ордена й досі не одержав. От і цікавить мене, чи Президент скасував свій указ, чи, може, мені та й іншим учасникам війни орден видадуть посмертно? Адже мені вже 79-й рік.

Микола БРИЖАК, інвалід війни II групи.
Мукачеве Закарпатської області.

У ТЕПЛИХ ДОЛОНЯХ ЧОРНОГО Й АЗОВСЬКОГО МОРІВ

20 січня кримчани офіційно відзначають День Автономної Республіки Крим

Свято встановлене у зв'язку з проведенням цього дня на півострові у 1991 році всекримського референдуму за підвищення статусу Кримської області до автономії. На ньому майже півтора мільйона, 93,26%, виборців півострова підтримали винесене питання про відновлення Кримської АРСР як «учасника Союзного Договору і суб`єкта Союзу РСР».

Голосування бойкотувала переважна більшість зі 100 тисяч кримських татар, котрі встигли повернутися на свою батьківщину з місць депортації.

(Продовження на 8—9-й стор.).

Фото Юрія ІЛЛЄНКА (Укрінформ).

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Сумісники чекають суду?

Ранкове і денне засідання 16 січня

На початку пленарного засідання народні депутати проголосували за дострокове припинення повноважень народних депутатів України Сергія Тігіпка, котрого обрано Головою Національного банку України, та Михайла Папієва, якого призначено на посаду Міністра соціальної політики та праці. За Конституцією та законом про статус народного депутата України забороняється суміщати посади в органах виконавчої влади з мандатом народного обранця. Однак на сьогодні не всі депутати-сумісники квапляться самостійно написати заяви про складання депутатських повноважень. Тож не дивно, що їхні колеги допитувалися у глави парламенту Володимира Литвина: чому? Чому вони порушують Конституцію та закон? На це Володимир Литвин відповів, що вже написав листи особисто до кожного депутата-сумісника з проханням добровільно скласти мандат, інакше Голова Верховної Ради буде вимушений звертатися до суду.

(Закінчення на 2-й стор.).

ВТРАТИ

Озимі не витримали

Через несприятливі погодні умови у грудні-січні значна частина озимого ячменю загинула в Кіровоградській, Дніпропетровській, Одеській, Миколаївській, Луганській, Херсонській, Донецькій, Запорізькій областях і у Криму. В центральних, східних, західних областях посіви частково врятували снігопади, що пройшли в першій декаді січня. Водночас, імовірно, в лютому ситуація на ланах ускладниться через появу на полях льодової кірки.

(Продовження теми на 5-й стор.).

План надходжень від приватизації в 2002 році виконано на 9,9 відсотка

Сумісники чекають суду?

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 16 січня

(Початок на 1-й стор.).

І пообіцяв, що на наступній сесії питання про всіх депутатів, котрі суміщують представницький мандат із іншими посадами, буде вирішено остаточно. Парламент схвалив постанови про проведення у лютому 2003 року Дня уряду, на який буде винесено питання про стан вирішення проблем інвалідів в Україні, оскільки нинішній рік проголошено Радою Європи роком інвалідів. А у березні, згідно зі схваленою ВР постановою, на День уряду буде винесено два питання: про професійно-технічну освіту в Україні та про літнє оздоровлення дітей. Потім парламентарії перейшли до прийняття попередньо обговорених законопроектів. У цілому схвалено зміни до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності та контролю за сплатою внесків на соціальне страхування (347—«за»). Цим документом передбачено внести зміни до 17 законодавчих актів. Зокрема, доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення статтями, в яких визначається відповідальність за порушення терміну реєстрації платників страхових внесків, а також за невчасну або неповну сплату страхових внесків. Згідно із законопроектом, також звільняються від оподаткування новорічні подарунки для дітей.

Прийняті у цілому зміни до статті 3 Закону «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати» (388—«за») передбачають під час розрахунку компенсації враховувати рівень інфляції за місяць, що передував тому, в якому відбулася виплата заборгованості. На думку авторів законопроекту, прийняття даного законопроекту дозволить посилити відповідальність керівників підприємств, установ та організацій у разі несвоєчасної виплати належного особі доходу. Наступний схвалений парламентом у цілому законопроект безумовно зацікавить усіх держслужбовців — адже у ньому йдеться про новий порядок нарахування їм пенсій. За словами секретаря Комітету ВР з питань соціальної політики та праці Ярослава Сухого, доповнення до закону «Про державну службу» (336—«за») передбачають, зокрема, що пенсії держслужбовцям, які мають загальний стаж роботи 20 років (для жінок) і 25 років (для чоловіків), а також не менш як десять років державної служби, нараховуватимуть у розмірі 80 відсотків від заробітків, з яких сплачуються внески до Пенсійного фонду. Водночас законом передбачено, що не має значення, з якого місця роботи оформляється пенсія — для її оформлення важливо мати десять років стажу держслужби. Нарахування пенсій держслужбовцям проводитимуть від середнього заробітку за будь-яких п'ять років роботи або із середнього заробітку за останні два роки перед виходом на пенсію. Передбачено також провести перерахування пенсій тим держслужбовцям, кому було їх призначено до 1999 року. У цілому також схвалено закони про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні на період до 2005 року, зміни до закону про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти.

Парламентарії прийняли в новій редакції, з урахуванням пропозицій Президента України, два кодекси — Цивільний та Господарський. Як поінформував депутатів Міністр юстиції Олександр Лавринович, пропозиції глави держави переважно стосуються узгодження схожих статей двох кодексів і приведення їх у відповідність із Конституцією України. А ось закон «Про виконання рішень Європейського Суду з прав людини», який також було повернуто до Верховної Ради з пропозиціями Президента, які зводилися до того, щоб відхилити цей закон, депутати знову направили на підпис главі держави. Річ у тім, що 29 листопада 2001 року парламент після повторного розгляду прийняв цей закон двома третинами конституційного складу — 341 голосом, урахувавши у ньому всі пропозиції Президента. Однак Леонід Кучма тоді не підписав цей закон і знову повернув до парламенту. Нині депутати ухвалили нову постанову стосовно закону «Про виконання рішень Європейського Суду з прав людини», в якій знову звернулися до глави держави з проханням підписати цей документ. У першому читанні схвалено проект закону про землеустрій, внесений народними депутатами України Михайлом Зубцем, Степаном Гавришем, Іваном Зайцем та Іваном Кириленком.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Резонансним є ще один схвалений у цілому закон —зміни до деяких законів з питань оподаткування видавничої справи, внесений народним депутатом Олександром Турчиновим. Документом передбачається внести зміни до законів «Про оподаткування прибутку підприємств», «Про податок на додану вартість» та «Про єдиний митний тариф», продовживши звільнення від оподаткування видавничої продукції ще на два роки — до 1 січня 2005 року.

Депутати також прийняли постанови Верховної Ради про підсумки парламентських слухань «Суспільство, засоби масової інформації: влада, свобода слова і цензура в Україні» та про інформацію Міністра внутрішніх справ України та Генерального прокурора України стосовно інциденту з народним депутатом України Михайлом Волинцем під час засідання Голосіївського суду в Києві 25 грудня 2002 року.

На денному засіданні депутати схвалили в першому читанні зміни до Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» та закон про недержавне пенсійне забезпечення.

Юліана ШЕВЧУК.

У НОМЕР

«Копаємо» глибше, маємо більше

У минулому році в результаті діяльності Державної служби боротьби з економічною злочинністю МВС України державі та суб'єктам господарювання повернуто майже мільярд гривень. Про це журналістам під час брифінгу розповів керівник департаменту Віктор Литвиненко. За його словами, працівниками служби викрито 85% від зареєстрованих економічних злочинів. У сфері посадових злочинів, зокрема хабарництві, цей показник перевищив 90%. Загалом протягом 2002 року у сфері економіки викрито 42,3 тисячі злочинів, з них 32,2 тисячі тяжких і особливо тяжких. В останню категорію входять 2200 справ зі збитками понад сто тисяч гривень і 400 — зі збитками більше мільйона. Дев'ять з десяти розслідуваних справ було доведено до суду.

В. Литвиненко наголосив, що керована ним служба останнім часом змінила стратегію роботи — відмовилася «від дріб'язкової опіки» суб'єктів господарювання і масових перевірок та зосередила сили на тяжких злочинах. Новий підхід істотно змінив картину економічної злочинності. Так, за минулий рік розкрито 18 тисяч посадових злочинів та майже 14 тисяч злочинів проти власності, що разом становить 72% від загальної кількості. Серед найкриміналізованіших галузей господарської діяльності Литвиненко назвав бюджетну та банківську сфери, паливно-енергетичний та агропромисловий комплекси, ринок металобрухту та приватизаційні операції.

Олег ДЕНИСОВ.

Кожен податковий міліціонер знайшов 337 тисяч гривень

Торік підрозділи податкової міліції країни викрили 10 тисяч злочинів. До бюджетів усіх рівнів та цільових фондів з тіньового обігу вилучено понад 4,3 мільярда гривень.

Про це, підсумовуючи результати року, повідомив перший заступник Голови ДПА України, начальник податкової міліції, генерал-полковник Віктор Жвалюк.

За його підрахунками, на кожного податківця припадає 337 тисяч повернених державі гривень. Крім цього, завдяки оперативно-розшуковим заходам удалося повернути в Україну валютних цінностей на 41 мільйон доларів.

Абсолютна більшість злочинів в економічній сфері —умисне ухиляння від сплати податків. В структурі порушених кримінальних справ 55 відсотків стосується маніпулювання з ПДВ, 31 відсоток — з податком на прибуток і 7 відсотків — з акцизними зборами.

Для відродження села потрібна не одна п'ятирічка

Вечірнє засідання 15 січня

Соціально-економічна ситуація на селі залишається доволі складною. На цьому наголошували всі, хто виступав на парламентських слуханнях «Про хід реформування та заходи стосовно поліпшення ситуації на селі». Промовці прислухалися до пропозиції Голови Верховної Ради України Володимира Литвина «не заполітизовувати виступи й поставити на перше місце селянина» і шукали спільну відповідь: що далі робити?

Віце-прем`єр-міністр України Іван Кириленко, розповідаючи про хроніку реформування аграрного сектору, зупинився на деяких резонансних негативах. Так, за два роки рентабельність сільгоспвиробництва зменшилася з 65 до 23 відсотків, тваринницька галузь збиткова. Нині майже 1800 сіл не мають шкіл, первинних закладів медичного обслуговування, мешканці 1200 населених пунктів користуються привізною водою, близько 70 відсотків сіл не мають газу, а 30 відсотків віднесено до категорії деградуючих.

Крім того, Іван Кириленко нагадав, що цього року закінчується дія законів, які підтримують аграрну галузь, зокрема, скасовуються фіксований сільськогосподарський податок, особливий пільговий режим справляння ПДВ, дотація в тваринництві, ще й пенсійна реформа зумовить нові значні податкові навантаження. Звісно, зізнався віце-прем'єр, були і недоліки, і помилки, і зловживання. Але були і здобутки, скромно резюмував Іван Кириленко: скажімо, з 2000 року триває зростання сільгоспвиробництва, пожвавився експорт, приватне господарювання стало привабливішим для інвесторів.

А поліпшенню ситуації, на його думку, має сприяти державна програма соціального розвитку села на період до 2005 року і кредит Світового банку (майже півтора мільярда гривень) на 15 років під шість відсотків річних. Віце-прем`єр зазначив, що уряд має «твердий намір» разом з місцевою владою значно пожвавити роботу і пообіцяв, що Кабінет Міністрів виконає всі рішення парламенту і підтримає селянина.

Проте представники аграрних закладів, науковці, фермери не раз наголошували на відсутності обіцяної державної підтримки. Більшість з них переконана: такі реформи селу не потрібні, бо вони приречені через відсутність належного фінансово-кредитного забезпечення. А задекларовані позитивні зрушення називали збігом обставин та поодинокими прикладами на суцільному фоні стагнації господарств і соціального занепаду.

А голова Комітету ВР з питань аграрної політики та земельних відносин Іван Томич наголосив, що реформи йшли за принципом: крок вперед — два назад. За його словами, середньомісячна зарплата в сільському господарстві є найнижчою серед інших галузей економіки держави — 153 гривні, заборгованість з неї становить 350 мільйонів (60 відсотків видається продукцією, яка в деяких господарствах за собівартістю більша за ринкові ціни), а катастрофічний стан матеріально-технічної бази невдовзі призведе до технічного колапсу. На його думку, міжгалузеві економічні відносини має врегулювати проект нового закону — про стабільний розвиток сільського господарства, який вже винесено на розгляд парламенту. Крім того, переконаний Іван Томич, найближчим часом треба прийняти низку законів, зокрема, «Про державний земельний кадастр», «Про державний земельний іпотечний банк». А запровадження єдиного земельного податку, за його словами, буде привабливим для інвесторів.

Президент Української академії аграрних наук Михайло Зубець також не був у своїх прогнозах оптимістичний. Він зазначив: науковці дотримуються думки, що запровадження ринку сільськогосподарських земель у сучасних умовах передчасне. За його словами, за 11 років виробництво ВВП скоротилося майже вдвічі, більш як половина сільгосппідприємств є збиткова. А в умовах ринкових перетворень виживають лише великі господарства.

Микола Мельник (СПУ) переконаний, що Державний бюджет на 2003 рік ще більше ускладнив ситуацію на селі й продовжує практику повного знищення АПК. Він наголосив, що поза увагою залишаються соціальна деградація села, масове матеріальне збіднення сільських мешканців, обмеження можливостей випускників сільських шкіл здобути вищу освіту, низькі закупівельні ціни на сільську продукцію.

Комуністи вбачають вихід із ситуації в прийнятті національної програми розвитку АПК, негайному поверненні селянам приватизованих техніки і майна, виділенні для АПК щонайменше три з половиною мільярда гривень, довгострокових цільових кредитів на п'ять років для заводів, що виробляють сільгосптехніку. А також встановлення мінімальної ціни на врожай і виділення селянам трипроцентних кредитів.

Про необхідність збільшення бюджетної підтримки, прийняття єдиної програми виведення сільськогосподарського виробництва з кризи, відродження зрошення земель, впровадження єдиного фіксованого податку на продукцію, припинення продажу землі вели мову і народні депутати, і представники з регіонів.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин, підсумовуючи засідання, зазначив, що парламентарії під час розробки законопроектів візьмуть усі зауваження учасників слухань до уваги. А на пропозицію оголосити рік селянина, відповів: Україні треба оголошувати п'ятирічку села.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

ПОЛІТИКА

Вибір єдиний — стати народом

Підсумки минулого політичного року і прогноз на 2003-й коментує народний депутат України Степан ГАВРИШ

— З яким політичним результатом, на ваш погляд, Україна завершила 2002 рік?

— Минулий рік ознаменувався розгортанням політичних перегонів під назвою «президентські вибори». Стартом стали парламентські вибори 31 березня. На жаль, недосконалий закон про вибори привів до парламенту маргінальні, маловпливові політичні групи з різним розумінням національних інтересів та шляхів розвитку України. Це, на мою думку, і лягло в основу нинішньої парламентської кризи.

Рік 2002-й ми прожили в політичних конфліктах, що їх використовують як інструмент у боротьбі за президентський пост. Сьогодні вже можна бачити, як розташувалися на політичному полі України основні гравці. Опозиція досить упевнено зайняла свої позиції і посилила вплив на суспільство. Влада також непогано постаралася, забезпечивши певною мірою своє просування до 2004 року. При цьому зазнавала, хоча й не завжди відчутних, але водночас серйозних ударів від опозиції. Єдиною перемогою влади, як на мене, було створення коаліційного уряду. Але цей ефективний інструмент залишається поки що невикористаним.

Для політичної еліти 2002-й був, імовірніше, роком втрат. Тим часом потенціал демократичних сил, що проявився, дає надію на швидку появу лідерів нації. Сьогодні вони на стартовій позиції. Гадаю, найближчим часом ми дізнаємося, чи відбудеться зміна політичних команд у влади, а чи прийде нова, із сильною програмою розвитку суспільства.

Саме початок процесу зміни політичних еліт я назвав би найважливішим підсумком року, що минув. Адже те, що нинішня українська влада, її конституційна модель є гальмом для прогресу суспільства, зрозуміло всім.

Позитивом року я вважаю і такий очевидний факт, як нагромадження демократичного потенціалу в суспільстві, а головне — ідей, яким належить стати провідними. Я в цьому переконаний. Ми відчули, що громадянське суспільство прокидається і починає усвідомлювати себе повноцінним суб'єктом, а не об'єктом політики, силою, яка намагається впливати на владу. Народ вчиться бути джерелом влади.

Треба також сказати, що влада не знайшла ефективних пропозицій для консолідації нації.

— Як ви оцінюєте для себе особисто підсумки 2002 року?

— Торік було достатньо причин для переосмислення багатьма свого життя в політиці, своїх цілей. Я прийняв для себе кілька рішень.

Перше — залишаючися державником, патріотом, працювати на узгодження протилежних позицій: опозиційних сил і тих, хто взагалі не хоче бачити опозицію собі. Інакше кажучи, іти третім шляхом.

Друге — робити все для вкорінення в суспільстві української національної ідеї, а головне, щоб інтереси України, інтереси народу стали відправною точкою в усіх рішеннях, що їх приймають у найвищих кабінетах влади. Політична еліта може домовитися про нову систему відбору політиків до верхнього ешелону влади, передусім до парламенту. Разом з моїми колегами-однодумцями з депутатської групи «Демократичні ініціативи» маю намір обстоювати таку систему виборів, яка найбільше відповідає умовам суспільства злагоди, чого ми всі прагнемо. Позиції суспільства та влади мають бути єдині.

Третє — не йти у виконавчу владу, а спробувати вибудувати привабливу для людей ідеологію демократичної перспективи України.

— Що чекає на нас нинішнього року?

— Недавній компроміс у парламенті — знакова подія. Не корпоративні інтереси, не політичні декларації, а національні цінності здатні об'єднати владу. Для мене і для депутатської групи важливо, щоб політика була переведена в площину моралі.

Наступний рік буде важкий для України. Не тільки через те, що треба погасити зовнішній борг — понад 1 млрд. доларів. Не тільки через те, що темпи зростання ВВП недостатні для потрібного прогресу — недолугий бюджет не в змозі забезпечити соціальні програми. Рік буде важкий через політичну боротьбу, яка стрімко зростатиме. Опозиція, гадаю, намагатиметься посилити кризу влади і наблизити президентські вибори. Влада — робитиме нові спроби витіснити опозицію з політичного поля і, звичайно, стабілізувати ситуацію, щоб забезпечити наступність режиму. Найважливіше, щоб у цій конкурентній боротьбі не залишилися за бортом інтереси України. Я кажу і про тих, хто прагне якнайшвидших змін системи влади, і про тих, хто намагається зберегти непорушною нинішню. В нас є єдиний вибір — досягнення згоди, підписання пакту політичних еліт.

Хочеться сподіватися, що Україну обминуть біди і катаклізми. Нам тепер так потрібне сприяння сил природи. Щоб ми змогли виростити гарний урожай, зайняти економічні ринки — одне слово, створити умови для нормального життя кожного громадянина, кожної сім'ї. А головне — відчути себе народом, суспільством, політичною нацією. Хочу побажати всім, зокрема й політикам, щоб наша єдність не була заручницею амбіцій тих, хто вважає себе владою.

Інтерв'ю взяла Ольга ДРОЗДОВА.

Ще один виток перерозподілу власності і узурпації влади

Заява парламентської фракції Соціалістичної партії України з приводу указів Президента України, що порушують Конституцію та закони України

Останнім часом Президент України Леонід Кучма підписав низку указів, які він визначив як такі, що не підлягають опублікуванню, але які серйозно руйнують законодавчу базу держави, створюють незрозумілий гібрид бюджетно-бізнесової державної структури, спотворюють механізм визначеної законодавством приватизації.

Фракція Соціалістичної партії України вважає, що особливу небезпеку для України являє Указ від 17 грудня 2002 року «Про Положення про Державне управління справами». Ним ДУС визначається як спеціальний державний орган і підпорядковується Президентові. Досі існували центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом, як ДПА, СБУ та інші, а нині президент схрестив неконституційного гібрида з державної установи і державного підприємства та наділив його неконституційними повноваженнями. ДУС може створювати підприємства, установи та організації, відчужувати та продавати будинки та приміщення, отримувати фінансування з державного бюджету, а як підприємство — займатися бізнесом. ДУС доручено також самій себе контролювати, здійснювати внутрішній контроль за повнотою надходжень коштів із Держбюджету і їх витрачанням, отже, воно перебирає на себе функції Рахункової палати. ДУС надано право продавати об'єкти державної власності, які дають найбільший прибуток до бюджету, а це позбавляє державу отримувати чималі кошти для підвищення пенсій і зарплат своїм громадянам.

Створення Державного управління справами з підпорядкуванням йому величезної мережі промислових підприємств, Державного лікувально-оздоровчого управління, а тепер і правом закріплення державного майна з інших відомств порушує основне положення статті 116 Конституції України, за якою управління об'єктами державної власності здійснює Кабінет Міністрів України. Президент порушив положення статті 106 Конституції України, яке дає йому право створювати для здійснення своїх повноважень лише консультативну, дорадчі та інші допоміжні органи і служби, до яких Державне управління справами жодним чином не можна віднести. У такий спосіб ДУС ставлять над урядом. Президент вийшов за межі своїх повноважень, порушивши статті 1, 5, 6, 8, 19, 92, 108, 106, 115 Конституції, указ суперечить Закону України «Про правовий режим майна, що забезпечує діяльність Верховної Ради України».

Такі порушення допущено і в Указі від 22 жовтня 2002 року «Про посилення контролю за виконанням актів Президента України щодо реалізації державної політики у сфері військово-технічного співробітництва», в якому функції конституційного органу — Ради національної безпеки та оборони передають дорадчому органові — адміністрації Президента, а також в Указі від 27 грудня 2002 р. «Про заходи щодо запровадження у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів», де фактично дається старт приватизації лікеро-горілчаної та спиртової галузі.

В умовах, коли президент проголосив прозорість діяльності органів влади, щонайменше дивним виглядає приховування від громадян України змісту ухвалених главою держави указів, які стосуються корінних питань функціонування влади і економіки держави. Приховування такого роду інформації засвідчує, що Президент хоче утаїти від народу дії, які руйнують законодавчу і економічну базу держави, фактичну узурпацію ним влади і привласнення функцій, не передбачених Конституцією і законами України, захоплення його оточенням, насамперед главою адміністрації, контролю у сферах, які визначені за конституційними органами влади. За всім цим стоять інтереси кримінальних кланів, серед яких і паралізація політичного життя в Україні, зміна конституційного ладу і пристосування законопорядку до чужих для суспільства цілей.

Соціалістична партія України і її парламентська фракція ініціюють з цього приводу подання до Конституційного Суду і звертають увагу вищого органу законодавчої влади, відповідних парламентських комітетів на необхідність дати правову оцінку цим діям. Вважаємо, що антиконституційні дії Банкової, спрямовані на руйнування законодавчої і економічної бази суспільства, узурпацію всієї влади, мають дістати належну відсіч Верховної Ради, українського суспільства.

Іван БОКИЙ, заступник голови фракції.

14 січня 2003 року.

У НОМЕР

На сторінках «Губернатора» — Херсонщина

Вийшов черговий, п'ятнадцятий, номер Міжнародного громадсько-політичного журналу «Губернатор». У ньому — фоторепортаж про роботу парламенту, нові призначення, про професійне свято — День міліції України, вітання іменинникам — шановним і авторитетним людям України, актуальна стаття заступника глави адміністрації Президента України Павла Гайдуцького «Іпотечний ринок — фундамент економічного зростання». Також фоторозповідь про Міжнародний фестиваль родинної творчості «Мелодія двох сердець», організований народними артистами України Світланою і Віталієм Білоножками, матеріал про готельний комплекс «Київ».

В основі цього номера «Губернатора» — Херсонська область.

Херсонщина — це край, який не може не викликати захоплення. Так вважає губернатор області Анатолій Петрович Юрченко. Хоч би про що розповідав він: хай навіть про минуле спекотне літо чи досягнення багатьох господарств, які все-таки зуміли зібрати по 50—60 центнерів пшениці з гектара, чи про програму освоєння нижньодніпровських пісків (а це понад 200 тисяч гектарів), у його голосі відчувається турбота про землю й занепокоєність її майбутнім, — каже головний редактор журналу «Губернатор» Богдан Білейчук.

Голова облдержадміністрації організовує роботу структур виконавчої влади так, щоб завдяки їх дії, виваженим рішенням регіон піднімався швидше, міцнів і на повний голос заявляв про себе.

Успіхи Херсонщини відчутні. Але, звичайно, проблем залишається чимало. Тому херсонці налаштовані на серйозну роботу зі своїм губернатором. Вони знають його як досвідченого фахівця й управлінця, доброзичливу й толерантну людину.

Анатолій Петрович послідовний у своїх рішеннях і вимогах. Велику увагу приділяє розвиткові освіти, культури, спорту.

У губернатора є чіткий план дій, як вивести економіку області на шлях зростання й стабільного розвитку. Він має добрих помічників і однодумців серед голів райдержадміністрацій, керівників промислових підприємств, господарств, учителів, науковців, студентів. Про це читайте в «Губернаторі».

Усі дороги ведуть до Гути

28—29 січня в урядовому комплексі «Синьогора», що в Гуті на Івано-Франківщині, відбудеться саміт країн СНД. На думку голови Івано-Франківської облдержадміністрації Михайла Вишиванюка, це дасть поштовх подальшому розвитку регіону. Особливо це стосується туризму, на розвиток якого в Прикарпатті покладають чималі надії. Водночас область поступово відновлює економічний потенціал. Як повідомив Михайло Вишиванюк, минулого року вдалося досягти 23,5% приросту виробництва, в економіку було інвестовано понад 800 мільйонів гривень, у тому числі обсяг іноземних інвестицій зріс учетверо. Відтак на 20 відсотків зросла заробітна плата і її середній розмір нині становить 315 гривень. Серед планів на майбутнє Михайло Вишиванюк виокремлює завершення реформи в аграрному секторі, реконструкцію районних центрів та оновлення сіл.

Наталя АНДРУСЕЧКО.

Івано-Франківська область.

Депутатська фракція «Реґіони України» висловлює глибокі співчуття народному депутату України Круглову Миколі Петровичу, його родині та близьким з приводу тяжкої втрати — смерті матері

Ніни Тихонівни.

З глибоким сумом і скорботою депутатська фракція «Регіони України» у Верховній Раді України.

Міжетнічне — значить, всеукраїнське

АКТУАЛЬНО

В Україні є 785 громадських об'єднань національних меншин, 32 з них мають всеукраїнський статус. Згідно з постійним моніторингом Держкомнацміграції, в нашій державі — безконфліктний, інтегративний тип розвитку міжетнічної взаємодії.

Перед Новим роком відбулася всеукраїнська нарада керівників національно-культурних товариств. Нараду проведено завдяки підтримці Асоціації національно-культурних об'єднань України (голова — народний депутат О. Фельдман). Цей представницький форум став новим етапом в реалізації державної етнонаціональної політики, збереженні культурно-етнічної ідентичності, гармонізації міжнаціональних відносин.

Для цього в Україні закладена політико-правова база. Верховною Радою ратифіковано Рамкову конвенцію про захист національних меншин, що стала частиною національного законодавства. Кроком до міжнародних стандартів у цій сфері має стати ратифікація Європейської хартії регіональних мов або мов меншин.

Ці проблеми — під особливою увагою Президента України. Виняткове значення має його розпорядження «Про заходи щодо підтримки діяльності національно-культурних товариств». На його реалізацію Кабмін затвердив Комплексні заходи розвитку культур національних меншин та Заходи щодо державної підтримки збереження культурної спадщини кримських караїмів і кримчаків. Працюють міжурядові двосторонні українсько-німецька, українсько-угорська, українсько-румунська та українсько-словацька комісії з забезпечення прав національних меншин. На часі створення українсько-молдавської й українсько-польської змішаних комісій.

Для ефективної взаємодії з владою при Президентові України є Рада представників громадських організацій національних меншин. При Держкомнацміграції створено дорадчо-консультативний орган з керівників всеукраїнських громадських організацій. Подібні органи є й при облдержадміністраціях.

З держбюджету й місцевих бюджетів на користь національно-культурних товариств виділено майже 1,5 млн. гривень. Держава підтримує 36 центрів культури, будинків народної творчості, 1166 національних аматорських художніх колективів. Видаються 169 назв періодики, 46 з яких мають загальнодержавну сферу розповсюдження. При цьому 28 видань виходять мовою певної національної меншини (шість із них — додатки до «Голосу України». — Ред.). Національно-культурні товариства є засновниками спільних періодичних видань — «Наша Батьківщина» та «Форум націй». Понад 500 книг за 10 років випустила Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин. Є розгалужена мережа загальноосвітніх навчальних закладів, недільних шкіл (педагогів для них готують 15 вузів і приватні навчальні заклади).

Отже, позитиви незаперечні. Проблем також вистачає.

Актуальним залишається практичне виконання відповідних указів та розпоряджень. Приміром, не виконується розпорядження Президента про відкриття в Києві Центру культур національних меншин України. Є проблеми з удосконаленням правової бази. Потрібні і нові закони, і зміни до існуючих. Маю на увазі базовий Закон «Про національні меншини в Україні», який слід привести у відповідність з Конституцією України, міжнародно-правовими стандартами. Потрібен і закон про державну етнонаціональну політику України, що є у проекті.

Ознакою законотворчості має стати тісна співпраця Держкомнацміграції з комітетами, фракціями ВР, окремими народними депутатами, залучення їх до проведення фахової експертизи певних законопроектів, публічне обговорення цих документів.

Для цього при Комітеті ВР з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин створена спільна робоча група з підготовки нової редакції Закону «Про національні меншини в Україні». Започатковуємо практику спільних засідань комітету і Держкомнацміграції.

Вага етнополітичних процесів у житті України зростає, тож варто зосередитись на виробленні таких моделей міжетнічної взаємодії, щоб ці процеси були керовані і мали позитивний вплив на розвиток суспільства.

Наш комітет у своїй стратегії, з огляду на інтеграцію України в євроатлантичні структури, співпрацюватиме з міжнародними організаціями. Тому дуже важливою є масштабна робота з моніторингу забезпечення прав національних меншин, проведена у шести областях України за ініціативи Уповноваженого ВР з прав людини при підтримці ОБСЄ. Рекомендації експертів враховано у планах роботи комітету 2003 року. Особисто для мене вкрай важливі ділові зустрічі з керівниками підрозділів облдержадміністрацій і національно-культурних товариств. Вони, як ніхто, знають стан справ і мають перевірені життям практичні пропозиції.

Україна поліетнічна держава, і це добре відчуваєш в її святах. Нещодавно святкували Хануку, трохи раніше — Рамадан, далі Різдво Христове, а Новий рік зустріли всі разом. І в Новому році я хочу побажати всім з новою енергією взятися за здійснення наших мрій заради громадянської злагоди.

Геннадій МОСКАЛЬ,
голова Держкомітету у справах національностей та міграції.

Дорога — це життя

— Ні, ми хлопчаками не змащували рейки салом, щоб потяг забуксував і на підйомі можна було проїхати на його підніжці, — посміхається, розправляючи богатирські плечі, начальник Донецької залізниці Микола Васильович Рогов. — Народився я 1948 року в селі на Кіровоградщині, поряд з великою вузловою станцією Знам'янка. Отож зростав під гудки потягів, і сало, якщо воно було, зазвичай вживав за призначенням... Рогови зріднилися із залізницею, як хлібороб з полем. Батько, який пройшов усю війну, працював залізничником, мати — теж на станції. Тому цілком природно, що після школи Микола поїхав навчатися до Дніпропетровського інституту інженерів залізничного транспорту. Отримав диплом, приїхав за розподілом на Донецьку залізницю. Тут пройшов шлях від чергового по станції, диспетчера поїздів — до начальника дороги. Сини також пішли батьківською дорогою. Слідом за старшим сином (він трагічно загинув) закінчив Донецький залізничний інститут молодший, Іван. І дружина, Тетяна Іванівна, поруч. Утім, увесь їхній рід «залізний». Брат Олександр працює майстром в локомотивному депо станції Знам'янка. Його старший син — помічник машиніста, молодший — працює в депо. Отож для Миколи Рогова залізниця — не лише життя, а й, мабуть, доля.

— Миколо Васильовичу, кажуть, що залізниця, очолювана вами, стала для Донбасу справжньою «дорогою життя». Це правда?

— І не лише для Донбасу, а й для Луганської, Запорізької, Дніпропетровської областей. Наша дорога — найбільша в Україні, її частка — 44 відсотки всього навантаження в «Укрзалізниці» і 35 відсотків розвантаження. Дивуватися не варто — такий вже у нас регіон. Донецькі рейки стикуються за двома міжнародними проходами з Росією, а через Маріупольський морський порт відкривають вікно в світ. Дорога обслуговує нині сім потужних металургійних підприємств, три рудоуправління, вісім коксохімзаводів, 150 шахт, понад 15 збагачувальних фабрик... Лише під вугілля поставляємо за добу 3,5 тисячі вагонів. Тож самі бачите: це більше, ніж просто дорога. Найпевніше вона є потужним, безперервно працюючим на економіку нашої держави підприємством.

— А ще пасажирські перевезення...

— Певна річ. Навіть тепер, узимку, пасажирські поїзди ходять, як за літнім розкладом — на Київ, Москву, Санкт-Петербург, Одесу. Не лише тому, що люди не змінюють звички. Вони впевнені: у вагоні на них чекають затишок і комфорт, гарне обслуговування. Так, нелегко утримувати це велике господарство. Тому налагодження і триває налагодження чіткої роботи локомотивних і вагонних депо, в тому числі пасажирських. За добу ремонтуємо — якщо треба, й капітально — до 50 вагонів. Це чимало, якщо зважити на жорсткі вимоги до якості ремонтних робіт.

— Однак, Миколо Васильовичу, це нині семафорить зелене світло. Але ж іще нещодавно ваш поїзд буксував, наче на змащених салом рейках. Місцеві негаразди на залізниці відчував на собі навіть пересічний пасажир.

— Не пригадую, чи розраховувалися з нами салом, а от металом, товарами широкого вжитку та іншим «непотребом» платили. Бартер заганяв залізницю в глухий кут. І не лише її — всю тодішню економіку. Товарообмін процвітав, як на зорі людства.

Після призначення 2000 року генеральним директором «Укрзалізниці» нинішнього Міністра транспорту Г. Кірпи все кардинально змінилося. Наче пошептало, як кажуть у народі. Перші місяці, щоправда, клієнти неохоче розплачувалися зі шляховиками грошима, але потяг пішов. І марксистська формула «товар—гроші—товар» запрацювала, як годинник.

Дорога наче ожила, піднеслася духом.

Тільки за останні два з лишком роки на зароблені кошти капітально відремонтували 6 електро- та дизельпоїздів, 14 вагонів-ресторанів, які стали відповідати європейському рівню. Донецькі ресторани на колесах, до речі, на щоквартальній виставці в Києві посіли перше місце. Збудували також вагонне депо з капітального ремонту пасажирських вагонів у Дебальцевому та Маріуполі. Вийшли на головні маршрути три нових пасажирських состави. Чимало вклали грошей у ремонт вокзалів і станцій. Багато які з них невеличкі, але затишні, всі оснащено оргтехнікою для оперативного обслуговування клієнтів, телефонним зв'язком.

— Ім'я Міністра транспорту Георгія Кірпи постійно згадується. Про його щедрі, добрі справи знають не лише фахівці, а й чимало простих людей. Чого тільки варте здешевлення удвічі вартості авіаквитків чи перший український швидкісний поїзд Київ — Харків. Напевно, важко працювати з такою непересічною людиною, на таких швидкостях?

— Нелегко, ви праві. Але цікаво. Тішать результати роботи. Новизна ідей, професіоналізм у їх досягненні багато до чого зобов'язують. Це добре, що на державному рівні є мотор, який усіх нас заводить.

— А коли швидкісний потяг зустрінуть на донецькому вокзалі? Є така надія?

— А чим ми гірші за інших? Навесні розглядалося це питання. Нині триває підготовча робота на Одеському напрямі. Не сидимо склавши руки й ми. Розраховуємо, що швидкісний пасажирський состав піде зі столиці в Донецьк 2003 року. Багато хто з ділових і, відверто кажучи, не бідних людей полюбляє їздити у відрядження потягом, але й бажає мати під рукою своє авто, щоб пересісти в нього, скажімо, в Москві чи Пітері. Наші інженери розмірковують над тим, щоб до пасажирського состава включити й спеціальний вагон для перевезення легковиків. Одне слово, передбачаємо всі зручності.

— У такому великому рухомому господарстві, як залізниця, звичайно, не може не бути проблем. Що заважає нашому паровозу летіти вперед?

— Хоч як дивно, застаріла біда — простій вагонів. І хоча, як каже прислів'я, за простій не платять, однак це зовсім не так. Потерпає, здебільшого зазнає збитків, залізниця. Можу назвати десятки підприємств, в тому числі таке потужне, уславлене, як металургійний комбінат імені Ілліча, де на це дивляться крізь пальці. Ставляться до вагона як до складу на колесах. Стоїть він десь на задвірках — ну і хай собі стоїть. Метал у нас дешевий, тому навіть недбальство можна списати на собівартість. Це одна з основних причин того, що ми стали значно більше ремонтувати вантажних вагонів, що стоять, як-то кажуть, під парканом, де їх просто розкрадають.

Узагалі, кримінал і залізниця — то особлива тема і особливий біль. Півтора року тому на Луганському відділенні дороги зазнали катастрофи два вантажні потяги, загинули машиніст і його помічник. Троє діточок залишилися сиротами... Як це сталося? Група неповнолітніх крала на ходу із состава брухт, скидаючи його під укіс. Одне із шахтних кріплень потрапило під колесо вагона, той зійшов, як ми кажемо, на чорний бік. У нього врізався зустрічний поїзд... Цуплять все, що під руку потрапляє: вугілля, метал, ліс... Міліція не в змозі впоратися з крадіями, розбоєм на залізниці, тому й змушені збільшити кількість працівників воєнізованої охорони. Отож, як у пісні співається: в руках у нас гвинтівка. І в третьому тисячолітті, на жаль, не можемо обійтися без людини з рушницею...

— Миколо Васильовичу, розкажіть краще про добрих людей, на яких життя тримається, у тому числі й залізниця — романтична, важка, яка завжди кличе серце вдалину.

— Звичайно. Я вдячний своєму працелюбному, висококпрофесійному колективу, в якому налічується 72 тисячі чоловік. А ще — 49 тисяч пенсіонерів, вони теж є нашою сім'єю. А як інакше? Про ветеранів турбота особлива. Наприклад, до пенсій дорога щомісяця доплачує по 15 гривень. Не лише в День залізничника — на всі свята ветерани отримують ще по сто гривень. Чи візьміть страховий поліс, що дає право на безкоштовне лікування в наших лікарнях. Для людей похилого віку це велика справа. Фактично дорога опікується 12 лікарнями: попри те, що вони на бюджеті, допомагаємо медикам усім, чим можемо.

Звичайно, ми не стоїмо на місці, розвиваємося за всіма головними напрямами. Загальні перевезення в Донецькому регіоні зростуть до 20 відсотків. А це, окрім іншого, нові робочі місця. Плануємо відремонтувати більше вагонів, колій, на 30 відсотків збільшити заміну стрілочних переводів на бетонних брусках. Окрім того, 2003 рік буде роком упорядкування станцій, залізничних гірок, сортувального господарства. Робимо все, щоб пасажири, замовники залізничного транспорту були задоволені.

— Не боїтеся, що пасажири оберуть авіацію, яка значно подешевшала? Чи справа братів Черепанових, які змайстрували перший потяг, житиме вічно?

— Ні, не боюся. Кількість наших пасажирів дедалі зростає. Людей приваблює не лише нинішній комфорт, а й звичка до потягів. Адже, погодьтеся, навіть проводжають та зустрічають поїзди геть не так, як літаки...

Анатолій БАС,
Василь ЗАКРЕВСЬКИЙ.
Київ—Донецьк—Київ.

Навесні доведеться пересівати

ВРОЖАЙ-2003

Під озимий ріпак на Одещині минулої осені відвели мало не 15 тисяч гектарів — і майже на всіх площах посіви цієї культури вимерзли. Далися взнаки 20-градусні морози в ті дні, коли на полях ще не було снігу. А в Красноокнянському, Миколаївському, Тарутинському і Фрунзівському районах більш як на половині площ загинув озимий ячмінь. Пшениця переносить сувору зиму краще. Проте і тут є втрати, передусім у тих господарствах північних районів області, де сіяли цю культуру із запізненням і вона не встигла розкущитися. Навесні обсяг польових робіт на Одещині збільшиться принаймні на сотню тисяч гектарів — площі, на яких загинули озимі, доведеться задискувати й пересіяти яриною.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

ФОТОФАКТ

В Одесі розпочато збір підписів за присвоєння посмертно звання «Герой України» Валерію Кравченку — генеральному директору «Антарктики», вбитому в грудні минулого року.

На знімку: свій підпис ставить відома одеська журналістка Олена Войтенко.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

РИНОК ПРАЦІ

Роботодавці контролюють ситуацію

Учора в Києві на семінарі «Місце і роль організацій роботодавців у регулюванні соціально-трудових відносин» роботодавці країни обговорили хід реформування сфери соціального партнерства. Вони намагалися визначити свої права та обов'язки, а також місце та роль у соціальних процесах.

І хоча прийнятий півтора року тому Закон України «Про організації роботодавців» ініціював створення відповідного правового поля, в ньому, на думку вітчизняних роботодавців, все ж наявні окремі законодавчі неузгодженості.

Серед нагальних питань, що потребують співпраці Федерації роботодавців із профспілками та урядом, називалося введення нових соціальних стандартів — погодинної оплати праці, захисту прав роботодавців тощо.

Голова УСПП Анатолій Кінах відзначив, що варто переходити від теоретичної до практичної роботи у соціально-трудовій сфері. На його думку, співпраця з міжнародними організаціями і є свідченням такої дійової роботи. Без врахування досвіду європейських країн в умовах динамічної інтеграції України до європейської спільноти, вважає А. Кінах, реформування соціальної сфери навряд чи можливе.

Ольга ВІТЕР.

Сніг «вимкнув» світло

Негода й далі завдає неприємностей. За даними МНС, учора 53 населені пункти в п'яти областях залишалися без електрики. Загалом протягом кількох останніх днів через сильний вітер і налипання мокрого снігу було пошкоджено лінії електропередач у 342 населених пунктах. У трьох десятках шкіл Тарутинського району Одеської області до 20 січня продовжено канікули. Аеропорти Рівного, Сум, Хмельницького, Херсона та Полтави вчора ще не працювали.

ФОТОФАКТ

Іменні стипендії отримали 34 учні Київської дитячої академії мистецтв від Всеукраїнського благодійного фонду Надії і Добра, а також від Фонду сприяння розвитку мистецтв, столичної Оболонської райдержадміністрації, журналу «Початкова школа».

На знімку: голова правління фонду Надії і Добра Валентина Довженко вручає іменний сертифікат учениці 9-го курсу факультету хореографічного мистецтва Катерині Метьолкіній.

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (Укрінформ).

Суд почався і... зупинився

Слухання у справі про причетність до вбивства народного депутата України Євгена Щербаня та президента футбольного клубу «Шахтар» Ахата Брагіна розпочалося в Донецькому апеляційному суді. Обвинувачений — 33-річний Сергій Денисов, уродженець міста Ясинувата Донецької області. Заарештований він був у Маріуполі, де проживав із родиною, один рік провів в очікуванні суду у слідчому ізоляторі.

Перше судове засідання виявилося рекордно коротким: з'ясувалося, що обвинувачений лише напередодні ввечері доставлений із Києва зі слідчого ізолятора СБУ, і не знайомий із обвинувальним висновком. Суддя Сергій Музикант оголосив перерву у процесі до понеділка. За цей час підсудний (які саме дії йому інкримінуються, ще невідомо) має ознайомитися із двома томами документів.

Ліна КУЩ.

Вовк — звір небезпечний. Тим паче, коли скажений

ПРИСТРАСТІ

Вовк, що покусав у середині грудня дев'ятьох жителів Миколаївської області, з них — двох дітей, виявився хворим на сказ. Такого висновку дійшли медики. Під час облави хижака було вбито наступного дня після інциденту. Нині проводять біологічне дослідження ще одного хижака, застреленого в Арбузинському районі

Загалом, поінформували в Миколаївській санепідемстанції, торік в області виявили 20 випадків сказу серед тварин. Найчастіше носіями хвороби ставали кішки, собаки і лисиці. Також зафіксовано один випадок сказу серед людей.

Тим часом потерпілі від вовка громадяни проходять малоприємну процедуру: протягом 90 днів їм належить робити щеплення, після чого вони ще півроку перебуватимуть на диспансерному обліку.

СПОРТ

Для священного вогню

Олімпізм. В Афінах відбулася офіційна церемонія представлення факела Олімпійських ігор 2004 року, в якій взяли участь президент Міжнародного олімпійського комітету Жак Рогге і голова оргкомітету «Афіни-2004» Жанна Ангелопулос-Даскалакі.

Новий олімпійський факел, виготовлений із оливкового дерева і металу, заввишки 68 см. Його екологічність і ергономічний скромний дизайн, за задумом авторів, мають символізувати естетичну засаду стародавніх греків — «усе в міру».

У наступні місяці факел афінської Олімпіади, запалений у стародавній Олімпії, вперше відвідає всі п'ять континентів. Потім факел повернеться на батьківщину олімпійського руху, до Греції, де 13 серпня 2004 року буде запалено вогонь літньої Олімпіади.

Стартували промовисто

Універсіада. В італійському Тарвізіо тривають XXI зимові Всесвітні студентські ігри. Першими у боротьбу вступили хокеїсти. Збірна України виступає у групі А. У стартовому матчі підопічні Володимира Андрєєва легко переграли збірну Кореї — 10:0. Того самого дня росіяни виграли у китайців — 12:0. Словацька команда відпочивала. Саме з нею завтра проведуть чергову зустріч наші спортсмени.

У групі В зафіксовано такі результати: Канада—Японія. 8:1, Чехія—США. 4:1, Фінляндія—Італія. 1:1.

Залишилися без «батька»

Футбол. Як відомо, 7 червня збірна України прийматиме у відбірковому матчі чемпіонату Європи-2004 збірну Вірменії. Та цей колектив уже не виведе на гру аргентинський фахівець, наш давній знайомець Оскар Лопес. Він залишив посади тренера головної команди Вірменії та єреванського клубу «Пюнік».

Після зимових канікул сеньйор Лопес не повернеться до Вірменії, бо федерація футболу цієї країни не може задовольнити його вимоги щодо платні. Аргентинець хотів, щоб його оклад було збільшено до 25 000 євро на місяць.

Тепер вірмени у пошуках нового «батька» для своєї національної збірної. Але, як то кажуть, святе місце порожнє не залишиться. Вірменські ЗМІ повідомили, що вже ведуть переговори з колишнім тренером збірних Франції і Марокко Анрі Мішелем. Ну, а щодо наставника «Пюніка», який уже завтра стартує у турнірі Кубку Співдружності у Москві, то його поки що очолюватиме президент клубу, колишній блискучий півоборонець єреванського «Арарата» і збірної СРСР Хорен Аганесян.

В. Б.

Індустрія: обережний оптимізм

ПРОМИСЛОВІСТЬ-2002

Як і позаторік, усі галузі промисловості закінчили рік з позитивною динамікою. Виняток становив хіба що видобуток кам'яного та бурого вугілля і торфу, обсяги яких скоротилися на 1,2 відсотка. Про причини такого благотворного результату ми поцікавилися в керівника групи радників Голови Нацбанку Валерія ЛИТВИЦЬКОГО.

Плюси і мінуси промислового зростання

— Валерію Олексійовичу, пригадується, метр вітчизняного футболу казав свого часу, що головне — результат...

— Хороша згадка. Бо тоді, коли він це казав, прогресувала і якість гри. Результат промислового сезону також вказує на це. Адже, погляньте, найдинамічніше розвивалися галузі, які задовольняють кінцевий попит. Приріст у харчовій галузі становив 8,4 відсотка, в машинобудуванні — 11,3, в деревообробній — 23,4, целюлозно-паперовій — 8,4, хімічній — 7,5. Загалом, темп зростання виробництва у промисловості сягнув 7 відсотків, у переробній галузі — 8,9, у добувній — 2,3. Якщо, скажімо, машинобудування не втратить такого темпу, це сприятиме відновленню повнокровного інвестиційного клімату вже цього року. Адже річна динаміка показників свідчить, що скорочення інвестиційного попиту драматично не позначилося на економічних здобутках капіталоутворюючих галузей народного господарства.

— Вирішальну роль у забезпеченні високого результату промисловості відіграла сприятлива світова економічна кон'юнктура. Про що свідчить успіх передусім чорної металургії. Проте на таких швидкоплинних чинниках політики не будують...

— Слушно. Але не забувайте, що за інвестиційного спаду індустріальний сектор одержав від банківської системи стільки обігових коштів, скільки було потрібно для досягнення кінцевого результату. Банківська система збільшила кредитування промисловості, розширивши грошову пропозицію. Нацбанк не лише послідовно знижував ставку рефінансування, але й збільшував ліквідність банківської системи шляхом зменшення резервних вимог. Як результат, кредитні вкладення в економіку торік зросли на 48,2 відсотка (роком раніше — на 45,6). Середня процентна ставка за кредитами в національній валюті зменшилася з 27,4 до 19,5 відсотка річних. Це ще висока ставка, проте згадайте, що на початку минулого року вона становила 37,17 відсотка річних. Я впевнений: подальшому зниженню відсотків за кредитами сприятиме законодавче регулювання відносин між позичальником і кредитором.

Очевидно й інше. Промислове виробництво в грудні забезпечило найкращий темп економічного зростання, що вже не має інерційної природи. Міркуйте самі: у грудні 2001 року ми мали зростання промисловості на 14,2 відсотка, однак то було найменше значення темпу за рік. У грудні 2002-го темп промислового зростання становив 7 відсотків, зате то був річний рекорд. Робіть висновок: ми маємо справу з початковим прискоренням розвитку індустріального сектору економіки. Разом із сервісною економікою (торгівлею, послугами) промисловість вже торік стала таким собі локомотивом економічного зростання. Вона, до речі, виявилася єдиною галуззю, яка не лише вийшла на прогнозні показники, які закладалися в бюджет (7 відсотків. — **Авт.**), а й перевищила останній і уточнений прогноз Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції (6,3 відсотка. — **Авт.**). То чи варто дивуватися, що промисловість потіснила аграрний сектор?!

— Пригадується, позаторішнє промислове піднесення в легкій промисловості ми пов'язували зі скасуванням квот на поставки текстилю в країни ЄС. А з чим пов'язати кризовий стан галузі в 2002 році?

— Авжеж, у легкій промисловості приріст становить лише 0,4 відсотка проти 13,8, що мали 2001 року. Потрібен певний час для того, щоб галузь адаптувалася до лібералізації торгівлі на зовнішніх ринках, умов жорсткої конкурентної боротьби за споживача. Крім того, поступальний розвиток легкої промисловості продовжують гальмувати давальницькі схеми виробництва, за якими найімовірніше стоять тіньові операції. Неоднозначні почуття залишають і досягнення нашої енергетики. Адже, з одного боку, 1,1 відсотка приросту проти 2,6 роком раніше це — ознака позитивних тенденцій енерго- та ресурсозбереження у промисловості, а з другого — свідчення загострення фінансових проблем у галузі, гальмування в суспільстві процесів детінізації.

Загальний висновок такий: прискорений удвічі темп розвитку промисловості у другому півріччі дає підстави для поступової зміни процентної ставки, скоригованої на рівень інфляції, для обережного нарощування грошової пропозиції в межах, закладених «Основами грошово-кредитної політики на 2003 рік». Йдеться передусім про процентні ставки комбанків, які треба й надалі наближати до облікової ставки НБУ. Щодо останньої, то вона вже сьогодні лише на 2 відсотка більша, ніж прогнозний рівень інфляції на цей рік. Отже, щоб її далі знижувати, слід забезпечити умови для виходу на якомога нижчий річний рівень інфляції. І ще: для активізації зусиль стосовно розвитку ініціативи кредитування інвестиційно-інноваційних проектів через механізми середнього і довгострокового рефінансування комерційних банків. Але без належного законодавчого забезпечення з боку Верховної Ради захисту прав кредиторів та розвитку іпотечного кредитування ця минулорічна ініціатива НБУ так і залишиться невтіленою в життя.

Орієнтири Нацбанку

— Отже, політика стабільної гривні лишається над усе?

— Не забувайте, що це головний Конституційний обов'язок Нацбанку. Виконуючи його, він і цього року працюватиме на добробут споживачів і учасників експортно-імпортних операцій. Інакше кажучи, ми будемо протидіяти надмірному реальному зміцненню гривні, але не завдяки галопуючій девальвації, а за рахунок провадження з урядом антиінфляційної політики.

— На які цінові й курсові зміни можна очікувати?

— За попередніми оцінками, реальна зміна цін і курсового значення гривні цього року відповідно становитимуть 5,2 відсотка та 5,6 гривні станом на кінець року. Отже, реальне значення гривні буде змінено менш ніж на відсоток. Нагадаю, що позаторік гривня зміцніла на 8 відсотків, а торік на 1,25 відсотка здала свої позиції. Тож порівняно з минулим цьогоріч вона буде стабільніша.

Монетизація економіки спиратиметься на зміцнення довіри до гривні. Таке нарощування попиту на неї з боку населення та підприємств підніматиме планку грошової пропозиції і зменшуватиме процентні ставки без неприйнятних інфляційних наслідків.

Багато хто очікує, що зміна керівника банку приведе до швидкого скасування адміністративних обмежень на валютному ринку, запроваджених у період фінансової кризи у 1998 році та післякризовий період. Але НБУ зніматиме ці обмеження помірковано і поступово. І перший крок вже зроблено, маючи на увазі дозвіл на форвардні операції.

Оперуючи монетарними інструментами, НБУ й далі проводитиме політику підтримки здорової динаміки споживчих цін, орієнтуючись на рівень інфляції, закладений у бюджетні розрахунки. Ми й далі протистоятимемо накачуванню доходної частини бюджету за рахунок інфляційного податку на досить скромні доходи громадян.

У процентній політиці НБУ продовжить курс на зближення базової процентної ставки і ставок комерційних банків. Це означає, що ми й надалі обстоюватимемо права кредиторів і подальшу капіталізацію комерційних банків. Я вже казав про намір активізувати рефінансування довгострокових інвестиційних інноваційних проектів, за рахунок чого ми прагнемо посилити вплив Нацбанку на поступальний розвиток економіки.

— Чимало аналітиків стверджують, що співпраця НБУ з урядом стане тісніша і продуктивніша...

— Сподіваємося, що так і буде. Але вона націлена не на пошуки надпланових емісійних інструментів для ремонту бюджету, а на досягнення більшої гармонійності і синхронності податково-бюджетної та грошово-кредитної політики.

— Спасибі за розмову.

Сергій ВЛАД.

Якщо дати слово нашим базарам

Сьогодні, за офіційними даними, на території Києва функціонують понад 110 ринків, які, по суті, дають роботу майже 60 тисячам громадян. І не лише киянам — сюди привозять товари і продукцію для збуту з найближчих районних і навіть обласних центрів. Передусім тому, що ринковий збір у столиці набагато нижчий, ніж у більшості регіонів України, а ціни значно вищі. Це, безперечно, вигідно продавцям, але водночас створює певні проблеми для влади.

Зокрема, ринки, а тим паче стихійні, аж ніяк не можна назвати окрасою будь-якого міста, а столиці — і поготів. Проте спроби одним ударом розрубати цей гордіїв вузол спричинили б іще більше проблем. Адже в межах України доходи від роботи на ринку — основний засіб для існування мільйонів людей. А місцева влада залежно від обставин та інтересів інколи розпочинала війну із самими засновниками на догоду конкурентам або просто намагалася навести елементарний порядок і позбутися «шанхаїв» у центрі міста. Досить часто ці кроки призводили до відкритого протистояння та конфліктів і в районних, і в обласних центрах. Тому указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення функціонування ринків з продажу продовольчих та непродовольчих товарів» і відповідна постанова Кабінету Міністрів покликані до життя самими вимогами часу. Вони стали тими основоположними документами, керуючись якими, влада може, не завдаючи шкоди підприємцям, домогтися того, щоб ринки не псували обличчя міст, тобто зробити так, щоб, як мовиться, і вовки були ситі, і кози цілі.

Однак, як свідчить практика, стратегія верхів не завжди адекватно сприймається і трактується в низах. Щоб цього не сталося, Всеукраїнська профспілка працівників сфери обслуговування і торгівлі «Порука» спільно з ТОВ «Ринок-1», відомим у Києві як «Троєщинський», розробили анкету і провели опитування тих, кого безпосередньо зачеплять зміни. Один з найбільших ринків столиці вибрано не випадково. Адже тут за прилавками працюють більш як п'ять тисяч дрібних підприємців, а сам «Троєщинський» — один з найбільших платників податків столиці: за рік до казни звідси надходять до 15 мільйонів гривень. І саме тут відповідно до указу Президента України намітили насамперед провести реконструкцію і перетворити ринок на торговельно-сервісний комплекс.

Але перш ніж замовити виготовлення проектної документації, вирішили прислухатися до думки тих, хто схвально чи, можливо, не зовсім позитивно ставиться до реконструкції. Як розповідають голова ради профспілки «Порука» Едуард Кравченко та директор ТОВ «Ринок-1» Олександр Якименко, узагальнені дані опитування засвідчили, що більшість працюючих на ринку дуже далекі від глобальної політики і подій, що відбуваються у країні. Зате вони дуже чутливо реагують на те, що стосується їх особисто. Приміром, лише п'ята частина опитаних чули або дізналися зі ЗМІ про новий законодавчий акт про вдосконалення функціонування ринків. Зате всі стовідсотково впевнені, що під час реконструкції слід зважати на побажання працівників на тому чи іншому ринку.

Роз'яснювальна робота адміністрації та представників профспілки сприяли тому, що 90 відсотків підприємців згодні на час реконструкції перейти працювати на іншу тимчасово виділену територію. Стільки само відсотків готові платити більше за оренду торгового місця після реконструкції. Однак, на їхню думку, вона не повинна перевищувати п'яти відсотків порівняно з нинішньою платою. Невелика частина опитаних вважають, що плату треба зменшити на один-три відсотки.

Різко негативно ставляться підприємці до стихійних продавців, які, не сплачуючи за оренду, постійно «курсують» по ринку і на прилеглій території. Ті, хто працює легально, вважають, що десятки й сотні таких «лоточників» створюють не лише нездорову конкуренцію, а й підривають імідж ринку та самих підприємців. Бо покупець, наприклад, потім не може знайти того, хто продав йому неякісний товар, щоб обміняти його. І починає скоса дивитися на всіх продавців. Окрім того, вони вважають, що замість сплати оренди і сприяння цим самим розвитку інфраструктури ринку «підпільники» відбуваються «відступним» для міліціонерів.

До 70 відсотків підприємців не згодні за умови скорочення робочих місць після реконструкції переходити на інший ринок. А 40 відсотків заявили, що змушені будуть працювати «у тіні», якщо для них не стане місця на «Троєщинському». 60 відсотків готові вдатися до публічних протестів, коли доведеться відстоювати своє «місце під сонцем». Очевидно, так воно і має бути, бо людей передусім цікавить і ще довго цікавитиме те, як заробити на хліб насущний, одягнути себе і своїх близьких, нагромадити кошти для навчання дітей чи онуків.

Стосовно соціально-побутових умов, то значний відсоток опитаних висловилися за необхідність функціонування на ринку перукарні, стоянки для автомобілів, каси з продажу квитків, кімнати для гігієни жінки, медпункту тощо. Частина з переліченого на ринку сьогодні є. Решту буде враховано під час його реконструкції. А результати узагальненого опитування, проведеного на цьому та інших ринках столиці й України, буде передано до Міністерства економіки та Державного комітету з підприємництва України. Саме ці інституції, очевидно, враховують їх під час розроблення узагальнених рекомендацій на розвиток відповідного указу Президента України та постанови Кабінету Міністрів.

Володимир МИКОЛАЄНКО.

Спроби одним ударом розрубати гордіїв вузол спричинили б іще більше проблем

Незаконна стрілецька зброя: реальні завдання, на яких нам треба зосередитися

Учора в Лондоні завершилася конференція, темою якої були зобов'язання про контроль над експортом, торгівлею та посередництвом у торгівлі стрілецькою зброєю, викладені у Програмі дій ООН. Представники 60 країн та міжнародних організацій, яких торкається ця тема, взяли у ній участь. Мені дуже приємно, що Україна є однією із цих країн.

У світі в обігу перебуває 639 мільйонів одиниць пістолетів, револьверів, рушниць та іншої легкої зброї: це більше, ніж одна одиниця на кожних десять жителів планети. Минулого тижня Девід Бланкетт, міністр внутрішніх справ Великої Британії, оголосив про заходи, спрямовані на вирішення проблеми використання пістолетів та револьверів у Великій Британії.

Стрілецька та легка зброя може спричинити масові людські страждання за відсутності ефективних та всебічних засобів контролю за регулюванням її передачі, володіння та використання. Це проблема світового масштабу. Тому вона потребує дій на усіх рівнях: місцевому, національному, регіональному та глобальному.

Після конференції у 2001 році за Програмою дій було проведено важливу роботу в багатьох напрямах: отримані підписів до Протоколу ООН щодо вогнепальної зброї; роботі над національними планами дій; маркуванні та відстеженні зброї; роботі з її збору та знищення. Велика Британія підтримала всі ці заходи. Ми надали 19,5 мільйона фунтів для цього. Але треба зробити більше. Посилення експортного контролю за стрілецькою зброєю є ключовою частиною цієї роботи. Як один із найбільших експортерів зброї, Велика Британія визнає, що деякі види експорту зброї законні; країни мають право на самооборону. Боротьба з тероризмом вказує на необхідність для сил безпеки мати належне устаткування для протистояння цій загрозі. Але ми повинні мати ефективну систему контролю, щоб бути певними, що терористи або злочинці не матимуть доступу до такої зброї і ті, кому постачають зброю, не розпалюватимуть конфлікти.

Як же держави можуть вирішити, чи є виправданим запропоноване постачання зброї, стрілецької чи будь-якого іншого військового обладнання? Велика Британія вважає доцільним надання експортних ліцензій, що ґрунтується на конкретних інструкціях. У нашому випадку вони викладені у Об'єднаних національних критеріях та критеріях Європейського союзу, які базуються на Кодексі поведінки Європейського союзу. Ми також підтримуємо Інструкції з передачі звичайних видів озброєння, узгоджені п'ятьма постійними членами Ради Безпеки ООН та загальні експортні критерії ОБСЄ для передачі стрілецької та легкої зброї. Нещодавно Вассенарські домовленості країн-експортерів зброї, укладені 11 грудня 2002 року, затвердили запропонований Великою Британією збірник інструкцій, які втілюють найкращий досвід у передачі стрілецької зброї.

Поліпшення контролю за діяльністю торговців зброєю також дуже важливе. Скажімо, Велика Британія поки що має обмежені засоби контролю над торгівлею та посередництвом у торгівлі зброєю, що стосуються тих країн та регіонів, на які поширюється дія ембарго ООН. Ми запроваджуємо значно ширшу систему контролю: вона стосуватиметься усіх країн, на які поширюється ембарго, та діятиме всюди, де перебуває громадянин Великої Британії, коли він домовляється про постачання зброї до цієї країни. Щодо інших трансакцій, ми контролюватимемо торгівлю та посередництво, які відбуваються у Великій Британії. Така діяльність потребуватиме отримання ліцензії.

Велика Британія та інші країни Європейського союзу погодилися, що вони застосовуватимуть критерії Кодексу поведінки Європейського союзу у розгляді заяв на отримання ліцензій на торгівлю та посередництво у торгівлі. Це означає, що ті самі стандарти буде застосовано до заяв на отримання ліцензій на експорт зброї. Але найкраща система контролю не стане дієвою, якщо її не підтримуватимуть інші чинники. Якщо на практиці зброя може бути відвантажена без контролю через неефективну діяльність або корумпованість митних та прикордонних служб, то найдетальніше виписані інструкції та найретельніший розгляд не мають жодного значення. Ми маємо забезпечити, щоб незаконні торговці не лише не отримали ліцензій, а й не могли вести свою діяльність без них. Це також важливий аспект нашої спільної роботи, коли ми намагаємося перетворити добрі слова, викладені у Програмі дій ООН, на ефективні дії.

Майк О'Брайан,
державний міністр МЗС
Великої Британії.

А хто замінить Гавела?

У сучасній історії Чехії таких президентських виборів ще не було. Парламентарії мусять обирати «звичайного» президента, а не «символ». Так прокоментувала передвиборну ситуацію в Чехії газета «Le Temps».

Справді, уявити Чехію без Гавела, чий президентський термін завершується 2 лютого, просто неможливо. 13 років поспіль він стояв біля керма. Спочатку як президент Чехословаччини. Потім два терміни — як президент Чехії. Цього тижня Вацлав Гавел виступив перед парламентом і подякував за довіру. Зал проводжав його стоячи. Тепер Гавел — щасливий. Бо, як зізнався журналістам, нарешті зможе відпочити і знову отримає свободу. «Найкращим у моєму політичному житті був, певно, той момент, коли ми вступили до НАТО й коли Копенгагенський саміт ухвалив рішення про наше приєднання до Європейського союзу», — заявив він празькому тижневику «Respekt». Гавел не згадав про «розлучення» Чехії та Словаччини, але не в останню чергу завдяки йому воно було мирним і неконфліктним.

Нині Чехія має навчитися жити без «симпатичного фасаду» (саме так назвав президента його колишній радник Іржі Пехе). А дії нового президента ще довго оцінюватимуть у порівнянні — а як це зробив би Гавел. Хоча щодо нового президента, то поки що парламентарії не визначилися з його кандидатурою. Цього тижня відбувся перший тур виборів. На найвищу посаду претендували експрем'єр Вацлав Клаус, якого підтримує найбільша права партія «Громадянська демократична», глава верхньої палати Петер Піттгарт, якого лобіювала найменша фракція християнських демократів і сам Вацлав Гавел, соціал-демократ Ярослав Буреш і комуніст Мирослав Крживенецький. Двох останніх кандидатів вже відсіяв перший тур. Майже ніхто в Чехії не сумнівається, що й другий тур не буде фінальним. Згідно з процедурою, кандидат стає президентом, якщо набрав більшість голосів усіх присутніх парламентаріїв в кожній палаті. Проте ні Клаус, ні Піттгарт не є безперечними лідерами. Клаус здобув популярність як «батько» реформаторської економічної політики, яка й наблизила Чехію до ЄС. І саме з цієї причини має чимало ворогів, особливо серед пересічних громадян, які відчули це реформування на власному гаманці.

Піттгарт — колишній дисидент з ореолом борця з комуністичним режимом. Протягом двох років був прем'єром. Є підстави вважати, що в другому турі його можуть підтримати і соціал-демократи, найбільша фракція в парламенті. Але багато політологів вважає, що буде й третій тур, під час якого президента обирають простою більшістю. А скептики взагалі прогнозують, що й третій тур може провалитися. Тоді в боротьбу вступлять інші кандидати...

Враховуючи ситуацію, а також результати соцопитувань, згідно з якими Гавел і після 13 років президентства має неабияку популярність, деякі політики запропонували змінити Конституцію й попрохати його балотуватися ще на один термін. Але Гавел відмовився. Він стомився.

Наталя ОНИЩУК.

Фото АП.

На знімку АП: поки що Петер Піттгарт за спиною у Вацлава Гавела.

Алло, ми шукаємо ідеї!

Представництво Світового банку по Україні, Білорусі та Молдові оголосило унікальний конкурс для громадських організацій. Цього разу конкурсантам пропонується знайти оригінальний спосіб розв'язання якоїсь суспільно значущої проблеми задля посилення ролі громад та покращання якості життя громадян.

Для цього організаціям необхідно представити до 28 лютого нинішнього року коротку форму заявки, де буде окреслено ідею та обґрунтовано (в межах 100 слів, як зазначено в самій формі заявки), чому вона є інноваційною. В березні міжнародне журі від Світового банку визначить переможців першого півфіналу: по 15 організацій від кожної з трьох країн. А потім у Мінську відбудеться фінал, де і оберуть найкращих. Переможці цього конкурсу отримають гранти на суму від 7 до 15 тисяч доларів на втілення в життя своїх ідей. Загальна сума грантів конкурсу становить 260 мільйонів доларів.

У рамках таких своєрідних змагань розігруватиметься досить цікава номінація — «Три країни — одна команда». Обсяг гранту в цій номінації становить 40 тисяч доларів, а термін реалізації — 18 місяців. Її особливість полягає в тому, що ідея для конкурсу має бути запропонована спільно організаціями України, Білорусі та Молдови.

Слід зазначити, що подібний конкурс проводився Світовим банком в Україні 2001 року. Тоді 15 українських організацій отримали фінансову підтримку для реалізації своїх проектів на загальну суму 165 тисяч доларів.

Тетяна ПАСОВА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Київ*

Економічні питання — пріоритетні

(Початок на 1-й стор.).

Враховуючи, що зустріч відбувалася напередодні закриття другої сесії останнього скликання, Володимир Литвин зупинився на внутрішньополітичній ситуації в Україні. За його словами, «якщо порівнювати цей період з таким самим періодом 1998 року, то результати роботи парламенту нинішнього скликання ліпші. Проте немає підстав бути задоволеними: в парламенті нині дуже складна ситуація, і провина лежить на кожному. Але завдяки тверезому політичному розрахункові вдалося зняти напруження». Володимир Литвин прогнозує, що вже в середині літа розпочнеться передвиборна президентська боротьба, «і важливо, щоб у цей час парламент не забував виконувати свої головні функції».

Проте повернемося до головної теми. За словами віце-прем'єра України з гуманітарних питань, співголови комісії Дмитра Табачника, це засідання особливе з кількох причин: «По-перше, відкривається новий формат співпраці між парламентами, нам вдалося знайти активну робочу форму співробітництва, що сприятиме взаєморозумінню і дружбі, а це головний сенс нашої діяльності. По-друге, знайдено справжній інструмент для обміну досвідом і законодавчою практикою, і, по-третє, ця подія передує відкриттю року Росії в Україні, запланованому на 27 січня в Києві».

Про завдання комісії розповів її співголова від Ради Федерації Вадим Густов: найперше — затвердити регламент, друге — «створити чотири-п'ять спеціальних груп з різних напрямів, аби проаналізувати, що заважає розвиткові фінансових груп, міжнародних лізингових компаній, як кардинально поліпшити прикордонне співробітництво». Борис Пастухов, співголова комісії від Державної Думи, переконаний, що обрана форма співпраці виправдає себе. Тим паче що депутати виявили неформальну зацікавленість у тому, щоб увійти до комісії. Уже під час розгляду першого питання сторони продемонстрували неабияку солідарність і, без зволікань, одноголосно затвердили регламент.

Учора ввечері також відбулося засідання міжпарламентської групи дружби «Україна—Росія».

Наталя ФІЛІПЧУК.

Союзники — всі, хто прагне миру

МАГАТЕ збирається просити Раду Безпеки ООН продовжити мандат інспекторів в Іраку. 27 січня інспектори мають подати до РБ доповідь про свою діяльність у цій країні.

Тим часом США звернулися до НАТО з проханням про надання їм «обмеженої» допомоги в разі проведення воєнної операції проти Багдада.

В Іраку усвідомлюють ту загрозу, яка щодень стає дедалі очевиднішою. Про це вчора заявив журналістам іракський посол в Україні Музхер Н. В. Аль-Дурі, наголосивши: «Система захисту Іраку для нас задовільна. Нам буде важко з повітря, але на землі народ захищатиме себе до останньої краплі крові». Стосовно воєнних союзників Багдада посол відповів, що Ірак захищатиметься самотужки, а союзниками Багдада є всі люди, котрі виступають проти війни.

Щодо інспекторів ООН, то, як запевнив журналістів посол, Ірак продовжить співробітництво з ними, хоча й не розуміє, що вони там шукають: «Вони, мабуть, бояться, що ми сховали ядерну зброю в кишені». На запитання «ГУ» про тисячі іракців, яких на військовій базі в Угорщині готують до війни проти Іраку, Музхер Н. В. Аль-Дурі відповів: це частина пропаганди і ці люди нічим не відрізняються від терористів. «Ми не боялися США, не злякаємося і цих трьох тисяч», —підкреслив він.

Крім того, посол назвав позитивним явищем майбутній візит Президента України до країн Перської затоки і висловив побажання побачити Леоніда Кучму в Іраку. Стосовно ж «Кольчуг» і понтонних мостів іракський дипломат висловив думку, що це все підступи американців, а у відповідь на наполегливіші запитання запропонував журналістам поїхати і пошукати їх в Іраку.

Яна СТАДІЛЬНА.

На знімку: п'ятирічний Савіон проводжає свого дядька на війну. Його разом з 10 тисячами американських морських піхотинців відправлять в район Перської затоки з військово-морської бази Сан-Дієго.

Фото АП.

У теплих долонях Чорного й Азовського морів

Крим на карті нашої держави нагадує серце в теплих долонях Чорного й Азовського морів або козацьку чайку під вітрилом України...

Дев'ять місяців на рік це улюблене місце відпочинку на пляжах, серед неповторних гірських, лісових і паркових пейзажів, узимку — в горах на лижах чи санчатах слалом на Ай-Петрі, Ангарському перевалі або схилах Чатирдагу...

А мрія «диких» туристів — Арабатська Стрілка, якою можна дійти пішки від Керченського півострова аж до Генічеська, мис Казантип на Азовському морі, безперервна смуга золотих пляжів від стародавньої Керчі — Пантикапея до Феодосії — Кафи, Коктебеля і Судака — Сурожа з його Генуезькою фортецею, грізними масивами Карадагу і бухтами Нового Світу...

А далі знамениті оздоровниці, палаци, музеї, привілейовані будинки відпочинку, тепер відкриті для грошовитих і не дуже туристів Алушти — Алустона, Партеніту, Ялти — Яліти, Лівадії, Алупки, Фороса, Севастополя — Херсонеса, Бахчисарая з його древніми печерними містами і ханським палацом, лікувальні грязі та ропа Сак, Євпаторії — Керкінітіди, Тарханкутські й Каркінітські чарівності узбережжя, Чорноморське — Калос Лімен, дива Азово-Сиваського заповідника з Лебединими островами...

Знавці кажуть, що такої розмаїтості курортних зон, як у Криму, на площі менш як 27 тисяч квадратних кілометрів немає більше ніде у світі.

Та цього разу ми пропонуємо будені фрагменти сьогоднішнього життя півострова.

20 січня кримчани офіційно відзначають День Автономної Республіки Крим

(Початок на 1-й стор.).

12 лютого 1991 року, коли Верховна Рада Української РСР ухвалила відповідний закон, згідно з яким обласна рада стала Верховною, а облвиконком — Радою міністрів Кримської АРСР.

А 1 грудня 1991 року переважна більшість кримчан разом із севастопольцями висловили своє бажання бути (хоча і з автономним статусом) у складі незалежної України.

Щороку дві гілки влади — представницька і виконавча — у своїх привітаннях до цієї дати наводять слова про те, що «тими можливостями, які республіка отримала в свої перші роки, керівники Криму не зуміли скористатися або робили це на шкоду інтересам кримчан».

Нинішнє вистраждане кримчанами і всіма жителями України взаєморозуміння і жадана співпраця Сімферополя і Києва, двох гілок місцевої влади і їх лідерів — Голови Верховної Ради Бориса Дейча і прем`єра Сергія Куніцина, дають надію на справдження сподівань спокійної, тривалої і плідної роботи, а відтак і гасла, вписаного в герб автономії: «Процвітання — в єдності».

«Курортні гроші»: знову недоліт до бюджету

За підрахунками фіскальників, два мільярди гривень поклали торік у свою кишеню власники «неприбуткових» об'єктів санаторно-курортної сфери, обминувши бюджет і оподаткування.

Удвічі менше отримала держава: 1,2 мільярда гривень зібрали до бюджетів усіх рівнів кримські податківці. Це тоді як надходження з підприємств півострова зменшилися майже на чверть. Найбільше знизили свої платежі великі бюджетотвірні фабрики і заводи автономії. Голова Державної податкової адміністрації у Криму Сергій Ляшенко вважає, що сприятливих результатів вдалося досягти завдяки внутрішньому перерозподілу податків і розширенню бази оподаткування в інших сферах. Водночас, на його думку, резерви збільшення надходжень у казну на півострові є: після контрольних перевірок до бюджетів усіх рівнів було донараховано 90,5 мільйона гривень. Це — результат виведення «на чисту воду» курортних підприємств, які були начебто збитковими.

Виправити ситуацію вдалося завдяки малому й середньому бізнесу, більше зібрали прибуткового податку, а податкова міліція виявила 204 фіктивні фірми і розкрила серію резонансних економічних злочинів. Так на півострові вдалося зібрати на 15 мільйонів більше, ніж 2001 року. Значно збільшує бюджет, за словами глави кримських податківців, саме курортно-рекреаційна сфера. Надходження від бурхливого курортного бізнесу смiховинно малі.

Специфіка Криму як курортного регіону така, що потребує і спеціального законодавства в оподаткуванні, яке дало б змогу рівномірно розподілити податковий вантаж. Міняти податкове законодавство треба негайно, бо значних втрат зазнають бюджети всіх рівнів, вважають фіскальники.

Від спецпатентів треба відходити, бо вони не стимулюють платників податків на інтелектуальне, передусім стаціонарне ведення бізнесу і його розвиток у майбутньому. Парадоксальним видається і перепродаж курортних путівок, де посередниками виступають майже півтисячі фірм. Нульова ставка ПДВ за продаж путівок за валюту, зокрема й російські рублі, ставить наших українських відпочивальників у нерівні умови з іноземними. Виходить так, що наші путівки для гостей з-за кордону дешевші майже на чверть. Крім того, аж чотири тисячі юридичних осіб усіма правдами і неправдами добилися для своїх організацій на Південнобережжі статусу неприбуткових, і тим часом мільярдні прибутки осідають у їхніх кишенях. Ось чому кримські податківці порушили питання про створення на півострові курортної міліції, яка працюватиме тільки з курортно-рекреаційними підприємствами. Інакше знову потрапимемо під гіпноз фінансових махінаторів, як сталося з сумнозвісним фондом «Відродження Криму», «діячам» якого в результаті шахрайства вдалося втягти в аферу величезну кількість людей. Жертви дарували аферистам значні суми грошей —від двох тисяч доларів і більше, а фонд перетворював їх на готівку і використовував для своїх подальших оборудок. Попереду резонансне судове засідання, адже «оперативними заходами і слідчими діями наведено докази кримінальної діяльності фізичних осіб в отриманні надприбутків шляхом масового обману кримчан». До кримінальної діяльності віднесено й оборудки 14 конвертаційних центрів, через які легальні юридичні особи перетворювали безготівкові кошти на готівку, оформляли безтоварні фінансові оборудки, що зменшували податкові платежі.

Не менший за масштабом обман підготували нам перед новим роком алкогольні фальсифікатори. Попри те, що податкова міліція автономії скоротила їх потужності на 25 підпільних цехів лікеро-горілчаного сурогату і вилучила 86 тисяч літрів «лівого», готового до продажу фальсифікату на суму понад мільйон гривень(!). Самі податківці визнають, що вилучене — то лише краплина в морі часто отруйного пійла, пропонованого під саморобними етикетками всіх нагальних у світі, а найбільше вітчизняних фірм.

Євпаторія поверне... невільницький ринок

До 25-вікового ювілею древньої Керкінітіди (спогади про яку є в творах Геродота, Плінія і Флавія) і середньовічного Гезлева наступного літа буде відреставровано не лише центральні вулиці, а й історичну частину міста: численні культові споруди, фортечні ворота, турецькі бані і навіть невільницький ринок. Хоча історики переконують, що місту-курорту не дві з половиною тисячі років, а на 75 більше, до поважного ювілею міська влада поставилася серйозно.

1886 1996
ГОРОД-КУРОРТ
ЕВПАТОРИЯ

Усім миром

Ідею перетворення Євпаторії на самобутній туристичний центр підтримали всі національно-культурні громади міста. А іноземні інвестори з Англії й Німеччини заявили про свою готовність вкласти в цей проект 10 мільйонів доларів. Вони підрахували, що реалізація його цілком окупиться через п`ять років і принесе інвесторам 15 мільйонів доларів. А євпаторійцям —приплив туристів, ошатність усіх споруд і вулиць, понад дві тисячі нових робочих місць.

Утілення в життя проекту реставрації старої частини міста до його круглої дати почали з відновлення і збереження всіх майже тридцяти найцінніших прадавніх пам`яток. Повертають колишні назви і національний колорит стародавнім вуличкам Євпаторії. Реставрують їх саме в тому самодостатньому вигляді, який вони мали за часів, коли місто знали під іменем османського Гезлева (підземелля), зміцнене цитаделлю з величезною кількістю ровів, башт і підземних ходів. Залишки гезлевської фортечної стіни — лише частина колишнього потужного укріплення заввишки до десяти і завширшки до п'яти метрів, збудованого у формі п`ятикутника. Через кожні 150 метрів в стіні були потужні кам`яні вежі —бастіони. Найсумнішу славу мала «кривава башта», в якій позбавляли життя засуджених до кари і страти.

Середньовічна частина Євпаторії воістину унікальна: протягом багатьох століть тут чудово вживалися поряд караїмські кенаси, єврейські синагоги, мусульманські мечеті, вірменські церкви і православні храми. Реконструкція не обмине жодну з цих пам`яток. Недаремно спеціалісти називають старі квартали міста неповторним архітектурним заповідником, у якому, як ніде, зберігся у майже первісному вигляді цілий середньовічний масив, нині населений людьми, а не вичищений щіточкою археологів.

Уже відреставровано Східні міські ворота і фрагмент цитадельної стіни вздовж вулиці Караєва. Завширшки вона понад 12 метрів, з обох боків проїзду — ніші, які служили приміщеннями для сторожі. З південно-східного кута воріт у цитадельний рів вів глибокий хід, з якого починалася ціла система підземних лабіринтів унікальної мережі водопостачання середньовічного міста. А неподалік аркової брами бачимо ще один неповторний пам`ятник архітектури XV століття — єдине на всю Україну таємниче, бо досі щонайменш вивчене істориками, текіє (монастир) дервішів, котрих середньовічний мандрівник Челебі назвав «мужами містичного шляху й екстазу». Тут, тепер на площі Металістів, у ті далекі часи збиралися мандрівні монахи на моління. Жили вони в невеличких келіях з мініатюрними приземкуватими віконцями, а молилися в сусідній мечеті Шукурла — ефенді. Цей архітектурний ансамбль складається з трьох споруд, збудованих одночасно: медресе, мечеті і власне купольної споруди текіє дервішів. На першому поверсі чайного будиночка планують відкрити етнографічний центр — музей, а на другому — розмістити класи древніх ремесел. Необхідний на ремонт мільйон гривень знайшовся у міжнародного фонду «Відродження», допомагають пожертвами і благодійники. Реставрують і сусідній православний Свято-Микільський храм, історія якого налічує більш як століття. Собор збудували на місці згорілої грецької церкви в ознаменування звільнення міста від англо-франко-турецько-сардинських військ за часів Кримської війни.

Грецька релігійна громада надала місце для зведення православного храму безплатно, а гроші на будівництво збирали всім миром: російська, українська і грецька православна, мусульманська, вірмено-греко-григоріанська, іудейська і караїмська громади. За законами того часу культові споруди різних конфесій мали бути розташовані одна від одної на відстані понад 600 метрів. Позаяк мечеть Джума-Джамі спорудили раніше, мусульмани подали прохання імператору, щоб той дозволив неподалік будівництво православного собору, пообіцявши, що мусульмани і православні житимуть у мирі і злагоді повік.

Якщо Свято-Микільський храм потребує лише часткової реставрації, то на відновлення розташованої поряд єдиної своєрідної величної дванадцятикупольної мечеті з первинною назвою Хан-Джамі, якій щойно минуло 450 років, необхідно чимало коштів. Назва збудованого великим османським архітектором — зодчим Ходжі Сінаном за зразком знаменитої константинопольської Айя-Софії шедевру архітектури походить відтоді, коли саме тут постали перед народами Криму одночасно 18 ханів. Багато років мечеть була в занепаді. Та вже на пам`яті нинішнього покоління провели опалення, відновили обидва мінарети, що впали в XVII столітті, відреставрували рами і двері, зробили витончені розписи на новій штукатурці.

Чи стануть бані банями

А поблизу ще одна цікава пам`ятка Євпаторії — комплекс середньовічних турецьких бань. Питання про час їх будівництва досі залишається відкритим, але за архітектурними особливостями історики датують цей пам`ятник шістнадцятим століттям. Як і понині, тоді бані постачалися водою, проведеною до них з допомогою підземних галерей. Тут були розташовані паралельно два відділення — чоловіче й жіноче, до яких прилягали роздягальні, масажні і мийні, чайні кімнати й кав`ярні. Турецькі бані використовували за своїм прямим призначенням ще 15 років тому, а потім вони почали руйнуватися так стрімко, що нині потребують термінової реконструкції. Відновити треба і дві євпаторійські синагоги. Купецьку збудували в 1838-му і через 85 років вона стала хоральною — головною синагогою Криму. А за радянських часів її приміщення передали під клуб кустарів, а пізніше перетворили на цех розливу пива. 2001 року цю синагогу постановою уряду автономії повернули єврейській ортодоксальній громаді. Батьки міста, інвестори та краєзнавці запевняють, що вже цьогорічного курортного сезону один із найдавніших полісів світу стане Меккою для туристів.

Цікаво, що серед численних цікавинок святкування 2500-річчя Євпаторії передбачено й перший з`їзд євпаторійців, які проживають в інших містах і країнах. Усіх відомих земляків, котрі прославилися як учені, державні діячі і майстри мистецтв, уже запрошують на ювілейні свята. Серед почесних гостей очікують і родичів відомого своєю мудрістю і благодійністю дореволюційного міського голови Євпаторії караїма Семена Дувана, які живуть нині у Франції та Італії. У запрошеннях на святкування ювілею нинішній міський голова Андрій Даниленко не забув зазначити, що вулиці Дувана першій повернули ім`я колишнього батька міста і відреставрували її теж найпершою. Та нагадав, що колишнє провінційне курортне містечко свого часу було столицею невеликого народу — дванадцяти тисяч кримських караїмів, серед яких було тоді 12 мільйонерів, а міським головою євпаторійці обирали винятково караїмів, починаючи з середини вісімнадцятого століття. Сьогодні євпаторійська караїмська громада «Кардашлар» («Брати») не налічує й 250 представників цього народу. Та за десять років її існування в місті створено музей, бібліотеку, єдиний у світі дитячий хореографічний ансамбль «Фідан» («Паросток») популярне кафе національної кухні.

З караїмами пов`язана відреставрована нині одна з найунікальніших історичних пам`яток Євпаторії — комплекс діючих соборних кенас, перетворених за часів атеїзму на пустки. Сюди з`їжджаються помолитися і зустрітися всі нечисленні вже кримські караїми, понад 200 з яких живе в Сімферополі, ще близько 100 — у Феодосії, 50 — у Севастополі і 30 — у Ялті.

Під час своїх зібрань караїми згадують ті часи, коли після падіння Кримського ханства їх центр перемістився з гірської цитаделі Кале під Бахчисараєм у приморську Євпаторію, де крім кенас вони збудували резиденцію свого духовного і світського глави — гахама, духовні правління і училище. На власні кошти звели й утримували школу з безплатним навчанням для дівчат усіх національностей, а для хлопців — Когеновське ремісниче і Кара-Тобінське сільськогосподарське училища, де юнаки незалежно від національності теж безплатно здобували професійні знання. Караїми створили й перший Євпаторійський театр, відкрили будинок для старих — притулок, Мойнакську грязелікарню, міську бібліотеку, збудували електростанцію, пустили трамвай і розбили громадський парк на безплідному солоному піщаному узбережжі, де нині міститься уславлений своїми дивами зцілення Центральний клінічний дитячий санаторій Міністерства оборони. Парк у мілководній Каламітській затоці започаткував освоєння всієї пляжної зони, яка швидко забудовувалася дачами, пансіонатами, готелями і почала перетворюватися на популярний європейський курорт. Ще перед першою світовою війною у кримських путівниках писали: «Тут діє 3 санаторії для дорослих і 5 дитячих, велике розповсюдження отримали приватні пансіони і готелі для відпочиваючих з різними матеріальними можливостями. Приїздити на морські купання і грязі в Євпаторію стало достатньо престижно, почастішало серед гостей популярного курорту високих цивільних і військових чинів, багатих поміщиків і купців. Це й не дивно, бо навряд чи десь у Європі можна зустріти на одному місці стільки цілющих джерел, створених природою, як в Євпаторії. Хто жив у різних приморських курортах Європи, той, порівнюючи їх природні багатства з такими в Євпаторії, не може не співати дифірамбів останній. Природа щедро обдарувала Євпаторію і дала їй все, щоб створити з неї світовий курорт».

Нині це визнана чудова дитяча оздоровниця і першокласний кліматичний та бальнеологічний курорт з теплим морем, прекрасними піщаними пляжами, лікувальними грязями і ропою озер, термальними джерелами цілющих мінеральних вод.

Дедалі більше гостей курорту дізнається, що саме тут розміщуються й створена на базі Державного авіаційного науково-дослідного центру Збройних Сил України елітна група всесвітньо відомих асів «Українські соколи» та Національний центр управління і дослідження космічних засобів України, в деякі підрозділи якого теж пускають цікавих до всього туристів.

Сьогодні всі куточки міста з любов'ю оновлюють і чепурять, щоб у переддень свого 2500-ліття Євпаторія засяяла всіма своїми давніми і сучасними привабами.

■ ■ ■

Окрім інвесторів, програму фінансує бюджет розвитку. Він наповнюється з республіканської і місцевої казни завдяки конкурсам-аукціонам продажу торгових місць у курортній зоні, земельних ділянок, а також — із надходжень з приватизації комунальної власності. Це дало можливість розгорнути нині ще й реконструкцію одразу чотирьох сучасних вулиць, що виходять до моря, — Гоголя, Шевченка, Революції, і набережної Горького, оздобити залізничний вокзал, розпочати багато інших добрих справ, які за програмою ювілейних заходів форсує міськвиконком.

■

ЗНАК БІДИ

Останні з останніх хозар

Уцілілі нащадки останніх кримчаків збираються біля обеліска вшанувати пам`ять своїх предків

Найменш численний народ Європи — кримчаки — цими днями поминає своїх співвітчизників, розстріляних нацистами у роки другої світової війни. До голокосту представників цієї етнічної групи було майже дванадцять тисяч. Сьогодні у всьому світі їх менш як тисяча. Половина проживає у Криму.

85 відсотків кримчаків знищили нацисти під час війни. Більшість із них загинула в рову на феодосійській трасі за десять кілометрів від Сімферополя, де з 11 по 13 грудня 1941 року фашисти розстріляли 16 тисяч євреїв та кримчаків. Щороку вцілілі нащадки останніх кримчаків збираються біля високого обеліска вшанувати пам`ять своїх предків.

Дні жалоби стануть одним з епізодів документального фільму про долю народу, що вимирає в центрі Європи. Його знімає нідерландська журналістка Маргарет Тервурде. Документалісти фіксують древні пісні, обряди та традиції кримчаків, які розмовляють татарською, а сповідують іудаїзм.

Хто вони — кримчаки? Часто люди, поверхово знайомі з історією півострова, плутають навіть поняття «кримчанин» і «кримчак», так пов'язані назви цієї невеличкої етнічної спільноти і землі, на якій вона поселилася в давнину. Рубіж, з якого бере початок їхня історія, приблизно визначають навіть маститі вчені.

Вірогідно, твердять народознавці, процес формування кримчаків як своєрідної етнічної групи відбувався у середні віки. А може, раніше? Одна з давніх кримських легенд свідчить, що невелика кількість кримчаків переселилася на півострів з Києва ще у VIII столітті нашої ери, тобто в період прийняття іудаїзму Хозарським каганатом. Основним заняттям кримчаків тоді було ремісництво й торгівля. Кримчаки здебільшого були малограмотні. Хоча історія донесла до нас кілька «друкованих книг, єврейських за абеткою і турецьких за мовою», створених кримчаками-талмудистами. Є вчені, які вважають древній і найменш численний у Європі народ нащадками генуезьких переселенців, які колись компактно оселилися на узбережжі Чорного моря. Кримчацькі школи існували поряд з іншими національними на півострові ще до другої світової війни. Але почали швидко зникати. Батьки дедалі неохочіше віддавали до них дітей, бо кримчацька національна освіта не давала можливості продовжувати навчання у вузах.

Після війни кримчакам заборонили вписувати свою національність у документи і навіть згадувати про неї. Влада не визнавала їхню націю, тож у паспортах замість «кримчак» змушували записувати «росіянин», «єврей» або «грузин». Знищення кримчацьких синагог і шкіл призвело до того, що багато представників цього народу втратило національну самосвідомість, а отже, й рідну мову, яку кримчаки називали «чагатай». Поступово зникала й самобутня культура древнього народу. Сумно жартують: «Кримчаків у Криму залишилося менше, ніж тигрів в Уссурійському краї. Але їх там занесено до Червоної книги, а наш народ — ні. Ми дійшли до рівня, який вчені називають межею зникнення». Та й навіть у цій жменьці кримчаків, за даними культурно-просвітницького товариства «Киримчахлар», лише 15 відсотків кримчаків уміють спілкуватися рідною мовою, російська витіснила її навіть з хатнього, побутового вжитку. Так поступово, але неухильно зникає цілий народ, розчиняється в інших: старішають його представники, дедалі менше народжується дітей, частішають міжетнічні шлюби, а нащадки від змішаних уже не вважають себе кримчаками.

Кримчацька оселя — без людей...

Уже немає серед нас багатьох відомих збирачів національних кримчацьких колекцій, авторів книг, підручників і статей з історії та етнографії кримчаків. Це І. Кая, Е. Пейсах, В. Ачкіназі. Слава Богу, нині при здоров'ї та в силі знавець кримчацької мови Давид Ілліч Ребі, котрий створив перший підручник «чагатая» і довів, що кримчацька — не діалект татарської, а самостійна тюркська мова. В Сімферополі нещодавно видано його книгу «Кримчаки» — про історію і будову їхньої мови, про побут, релігію, звичаї, культуру і фольклор одного з древніх народів півострова.

Нині Давид Ілліч невтомно працює над створенням словника кримчацької мови. А от очолювати, як колись, кримчацьке товариство, проводити заняття з рідної мови для дітей і дорослих уже вік не дозволяє. Та й навчати майже нема кого.

Земляків, котрі знають традиції свого роду і народу, він може перелічити на пальцях. Недавно на півострів приїжджали голландські телевізійники знімати про нього фільм — «Останній кримчак».

Невже це древнє плем'я чекає доля їхніх далеких предків хозар — безпам'ятства і зникнення? Етнопроблеми півострова порушували на своєму зібранні активісти Республіканського фонду міжнаціональної злагоди і Асоціації національно-культурних товариств Севастополя. За їх висновками, у найкритичнішому стані перебуває саме кримчацьке товариство: на межі знищення не лише культура цього народу, а й сама нечисленна нація. Багата й різноманітна етнічна палітра Криму була б без кримчаків неповною. Як і без представників усіх інших майже тридцяти національно-культурних товариств Криму, з яких лише п'ять мають власні приміщення. Вони змушені орендувати напівпідвальні кімнатки, випрохувати копійки на збереження історичних пам`яток, роками чекати повернення своїх культових споруд.

Причина цього, вважають голови національно-культурних товариств, — не так фінансові негаразди країни, як передусім байдужість і неувага місцевої влади. Адже прохають гроші не для асоціацій, а для збереження не лише для Криму і України, а всього світу, їх пам'ятників і звичаїв, історії і культури, мови і пісні. Щоб нащадки знали і пам`ятали про народи, нації і народності, які й після найтяжчих викликів і випробувань долі вчаться одне в одного воскресати і відроджуватися.

**Сторінки «Регіон» підготував власний кореспондент газети «Голос України» в Автономній Республіці Крим Віктор ХОМЕНКО.
Тел. у Сімферополі (0652)22-33-23.**

Чи буде діалог у середовищі роботодавців,

або Операція із роз'єднання «сіамських близнят»

Сім років дискусій, наукової та логічно правової аргументації, низка публікацій в ЗМІ і просто — послідовної і копіткої роботи Спілки орендарів і підприємців України (СОПУ) у непростому переговорному процесі з урядовцями та профспілками знадобилося для роз'єднання «сіамських близнят» соціального діалогу: влади та роботодавців. Знову-таки, зусиллями цієї самої організації привернута увага, в тому числі міжнародної спільноти, до неконституційності Закону України «Про організації роботодавців» («ГУ» № 236 від 12.12. 2001 року та № 171 від 19.09. 2002 року).

Хроніка подій

Лютий 1995 року. Завдяки зусиллям, у тому числі і, світла їм пам'ять, Володимира Суміна, Арнольда Романенка, Бориса Якусевича та представників інших громадських об'єднань підприємців, підписана Декларація про співробітництво громадських об'єднань промисловців, товаровиробників та підприємців на засадах рівності, представницької паритетності та консенсусності рішень.

1998 рік. Створено Конфедерацію роботодавців України (КРУ). Очолив її лідер УСПП, який був у 2001—2002 роках Прем'єр-міністром України, співавтор Закону України «Про організації роботодавців». Її засновниками виступили, крім СОПУ та Асоціації роботодавців торгівлі та комерційної сфери економіки України (АРТУ), УСПП та низка членів цієї організації.

2001 рік. У червні набув чинності зазначений закон України, яким порушено статті 1, 9, 15, 22 та 36 Конституції України та низка положень Конвенції МОП № 87 «Про свободу асоціації та захист права на організації»; у грудні СОПУ звернулася до Президента України з проханням оскаржити цей Закон у Конституційному Суді (КСУ). Йшлося про порушення положень Конституції України, а саме:

— статті 22 частини третьої «При прийнятті нових законів або при внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод»;

— статті 36 частини четвертої «Ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян чи обмежений в правах за належність чи неналежність до політичних партій або громадських організацій» та частини п'ятої «Усі об'єднання громадян рівні перед Законом»;

— статті 9 частини першої «Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною статті 9 національного законодавства України».

2002 рік. У лютому Президент України надіслав до КСУ конституційне подання щодо цього закону, в якому йшлося про неконституційність монопольного представництва КРУ на національному рівні.

5 вересня стало відомо, що:

начебто у червні Координаційна рада КРУ прийняла рішення щодо проведення свого з'їзду з метою її ліквідації;

утворено оргкомітет зі створення Федерації роботодавців України, очолюваний лідером КРУ та УСПП, який на той час був Прем'єр-міністром України.

20 вересня відбувся ліквідаційний з'їзд КРУ, в якому не брали участь такі її члени, як Асоціація банків України, АРТУ та Спілка орендарів і підприємців України. У цьому зв'язку слід зазначити, що рішення про ліквідацію КРУ прийнято з порушеннями статуту КРУ, зокрема:

* Прийняття рішень Координаційної ради КРУ шляхом опитування її членів не передбачено статутом КРУ.

* Згідно зі статутом КРУ, повідомлення про скликання з'їзду передбачено за два місяці, а не за два тижні.

* Значна кількість учасників з'їзду за статутом КРУ нелегітимно брала участь в його роботі, бо не мала всеукраїнського статусу.

* Окрім того, ліквідація КРУ, яка була утворена громадськими об'єднаннями підприємців з метою посилення свого впливу в соціальному діалозі з владою, свідчить про намагання позбутися партнерів, які обстоювали незалежну позицію у переговорному процесі.

27 вересня збіглися дві події. Відбувся засновницький з'їзд Федерації роботодавців України. Федерацію очолив керівник служби Прем'єр-міністра, перший заступник лідера конфедерації, віце-президент УСПП. Засновниками федерації виступили обласні організації роботодавців, утворені й переважно очолювані обласними лідерами УСПП.

У КСУ відкрито конституційне провадження у справі конституційного подання Президента України щодо відповідності Конституції України пункту 3 «Прикінцевих положень» ЗУ «Про організації роботодавців».

6 листопада Мін'юстом зареєстровано статут Федерації роботодавців України.

20 листопада відбулося пленарне засідання КСУ з конституційного провадження за зазначеним поданням Президента України.

16 грудня скасовано запис у Реєстрі об'єднань громадян про реєстрацію КРУ. На жаль, КРУ не виправдала сподівань своїх засновників.

27 грудня КСУ ухвалив припинити конституційне провадження у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень п. 3 розділу «Прикінцеві положення» Закону України «Про організації роботодавців» на підставі того, що «... після набуття чинності Законом відповідно до його положень створено та зареєстровано понад сто організацій роботодавців та всеукраїнське об'єднання роботодавців — Федерація роботодавців України, а зазначена в п. 3 Конфедерація роботодавців України ліквідована. Таким чином, визначений Законом термін дії пункту 3 розділу 10 «Прикінцеві положення» вичерпано, і його положення, які оспорюються, є такими, що втратили чинність».

Резюме

Своєю ухвалою КСУ не підтвердив і не відхилив конституційне подання Президента. Проте КРУ ліквідовано. Утворено Федерацію роботодавців України. За цей час змінився уряд України. Державні посадові особи не очолюють сторону роботодавців. Отже, «сіамські близнята» в трипартизмі розділені. Збережено конституційний статус-кво громадських об'єднань — колишніх суб'єктів КРУ.

Виходячи із ситуації, наприклад, СОПУ та АРТУ, відповідно до рішення спільного засідання ради, користуючись положеннями статей 9, 22 та 36 Конституції України та Конвенції «Про свободу асоціації та захист права на організації» Міжнародної організації праці № 87, вважають за неможливе представлення їх інтересів у соціальному діалозі будь-якими іншими організаціями без офіційних повноважень і в подальшому самостійно виступатимуть учасниками переговорного процесу з опрацювання та підписання Генеральної угоди, участі в тристоронніх органах управління фондів соціального страхування на національному рівні тощо. Про це було повідомлено Президента України, керівника уряду та співголову профспілкової сторони Національної ради соціального партнерства при Президенті України.

Лише порозуміння та співпраця усіх об'єднань роботодавців дасть змогу активізувати самоорганізацію підприємництва, створення потужної та самодостатньої сторони роботодавців у соціальному діалозі з владою та профспілками, відповідальної за наповнення бюджету та створення робочих місць, як необхідної умови розбудови громадянського суспільства в Україні. Приклад громадськості показують останні події в Верховній Раді та перші кроки нового уряду.

Саме в такому контексті ми розуміємо і політику Президента України щодо ролі громадських об'єднань підприємців — історичних учасників соціального діалогу, статути яких передбачають представлення та захист своїх членів як роботодавців.

Здоровий глузд та повага до Конституції України мають взяти верх. Початок цьому зроблено в лютому 1995 року підписанням раніше зазначеної декларації.

Зрештою, кількість самодостатніх учасників соціального діалогу з 1995 року майже не змінилася. Головне — на перше місце ставити суспільні інтереси, а вже потім — інтереси своєї організації: групові, політичні, бізнесові чи власні кар'єрні амбіції.

Ну а Закон України «Про організації роботодавців»... Він має бути конституційним і цивілізованим.

Приємно відзначити конструктивну позицію щодо цього експертів МОП, які брали і беруть участь у реалізації проекту технічного співробітництва МОП «Україна: сприяння дотриманню основних принципів і прав у світі праці».

Цікаве ставлення до цієї проблеми керівника офісу в Будапешті пана Стандера. Його участь передбачається в семінарі, що організовує зазначений проект 16 січня.

Поживемо — побачимо!

Віктор ХМІЛЬОВСЬКИЙ,
президент Спілки орендарів і підприємців України, завідувач кафедри бізнесу та підприємництва КГІ, заслужений економіст України.

Що земля кругла, ще треба довести

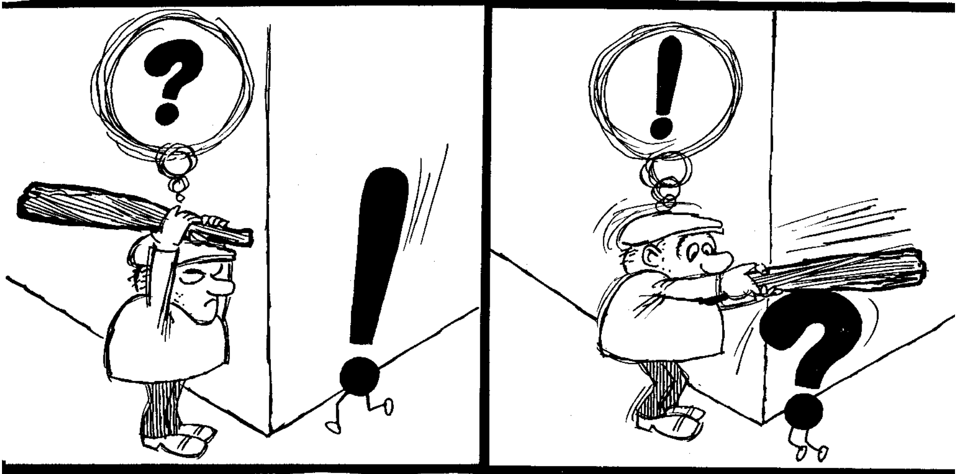
АКТУАЛЬНО

22 лютого минулого року газета «Голос України» опублікувала репліку Юрія Лещенка «Відсвяткуємо ювілей ВЖР поверненням маяків?». Ішлося про довготривалу судову тяжбу, в ході якої Генеральна прокуратура України перед міністерством оборони Російської Федерації обстоює суверенне право своєї держави на володіння навігаційно-гідрографічним обладнанням, зокрема маяками в територіальних водах від мису Аюдаг до мису Тарханкут.

Звучить як анекдот. Але чорноморські моряки, які базуються в Севастополі, на повному серйозі перефарбовують українські маяки в кольори російського прапора. І можна подумати, що наша Держгідрографія вже не відповідає, як передбачено указом Президента, статутними й міжнародними вимогами, за безпеку судноплавства. Проте коли почитати російські газети, то виходить, нібито Головне управління навігації та океанографії РФ передало гідрографічне майно для забезпечення безпеки судноплавства колишнім республікам СРСР, тож од відповідальності самоусунулося.

Теорема прописних істин

Тоді чому державна установа стратегічного значення в особі Держгідрографії й досі не має доступу до загальнодержавної власності? Аджеж що це — власність України, має бути ясно так само, як і те, що земля кругла. Згідно з Конституцією України, законами «Про економічну самостійність України», «Про власність» та «Про підприємства, установи та організації союзного підпорядкування, розташовані на території України», наша державна є повноважним власником майна, яке передане Кабінетом Міністрів у розпорядження Міністерства транспорту. Його балансова вартість, до речі, оцінюється щонайменше у 15 мільярдів гривень.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Піфагорійцям, на відміну від сучасної України, пощастило: їм не треба було доводити опонентам очевидне в господарських судах Сімферополя, Севастополя та Херсона, спираючись на суперечливі закони з десятками підзаконних актів про статус, параметри поділу і взаєморозрахунки Чорноморського флоту. Аби так, то, чого доброго, ми б і досі вважали, що земля стоїть на чиїйсь спині. Господарський суд Києва Бог також не милував: наприкінці минулого року і він розплутував росіянам прописні істини.

Мовляв, згідно з міждержавною угодою про параметри поділу Чорноморського флоту і про взаємні розрахунки, пов'язані з цією процедурою та перебуванням Чорноморського флоту РФ на території України, об'єкти та інфраструктура гідрографічної служби можуть передаватися росіянам лише в тимчасове користування на умовах оренди. Тож українська сторона виступає як орендодавець, а російська — як орендар. Частиною 2 статті 2 цієї угоди встановлено, що «російська сторона використовує орендовані земельні ділянки і розміщені на них об'єкти берегової інфраструктури та акваторії бухт відповідно до чинного законодавства України». Навіть більше: «Порядок використання об'єктів навігаційно-гідрографічного і гідрометеорологічного забезпечення судноплавства визначається окремими угодами». То про що сперечаємось?! Якщо все так, то мають бути і угоди, і договори оренди на українські маяки, котрі фарбують у кольори російського прапора! Нічого такого немає. І не може бути: відповідно до Закону України від 22.02 2000 «Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України» об'єкти та **засоби національної системи навігаційно-гідрографічного забезпечення безпеки судноплавства в територіальних водах України оренді не підлягають. Надання Україною послуг зазначених систем та відповідна оплата цих послуг здійснюються на договірних засадах.** Теж прописна істина.

Ще одна красномовна деталь: усі міждержавні угоди про перелік об'єктів, параметри поділу ЧФ та взаємні розрахунки, з цим пов'язані, регламентують не право власності на майно, а порядок його використання. Цими угодами не встановлено жодних обмежень чи застережень щодо реалізації Україною прав на свою власність. А навіщо, якщо це очевидно?!

Бо, схоже, комусь у Російській Федерації цього дуже кортить. І Господарський суд Автономної Республіки Крим у липні минулого року лише частково задовольняє претензії Генпрокуратури України, вилучаючи з незаконного володіння в Міноборони РФ лише 15 об'єктів. Лишаючи поза увагою 28-му окрему гідрографічну партію і 472-гу гідрометеорологічну службу (Феодосія), маяки Тарханкутський, Євпаторійський, Айтодорський, Ялтинський та Солодунова (поблизу міста Саки).

З усього видно, через небажання російської сторони зважати на українські закони, ще довго доведеться доводити очевидні факти в судах різних інстанцій. Бо я впевнений, що Вищий господарський суд України не залишить державну власність напризволяще. Адже земля таки кругла.

Сергій ВУСАТИЙ.

З ПОШТИ

Спірна квартира

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

На жаль, квадратні метри житлової площі дедалі частіше стають предметом сімейних конфліктів і судових розглядів.

...Катерина Семенівна не може говорити без сліз. Часом її голос зривається, і вона замовкає, щоб заспокоїтися.

Ця історія типова для нашого часу. Чи допоможе в цьому випадку суд? Чи в силах він змінити людину, щоб вона продуціювала добро? Складне запитання.

Перший шлюб Тетяни був невдалим, тому доньку довелося виховувати одній. Допомагала мати — Катерина Семенівна, яка любила і жаліла онуку. Тим більше що назвали дівчинку на честь бабусі. Свого часу Катерина Семенівна одержала квартиру в Луганську, де Тетяна й виросла. Але в 1972 році після того, як помер її чоловік, Катерина Семенівна поїхала до Свердловська Луганської області, а дочці залишила однокімнатну квартиру. Невдовзі Тетяна познайомилася з молодим чоловіком, який ніби збирався створити сім'ю. Катерина Семенівна не поспішала радіти, тому що Володимир з перших днів знайомства не викликав у неї довіри. За її словами, Володимир одразу став поводити себе як господар квартири, приводив гостей. При цьому не поспішав реєструвати шлюб і зробив це лише через чотири роки спільного життя. Але Катюшу вдочеряти не став. Хоча сьогодні каже, що любив дівчинку і нічого для неї не шкодував.

Катюша була обдарованою дівчинкою. З дитинства захоплювалася вокалом і хореографією, чотири роки тому перемогла на всеукраїнському конкурсі «Діти України». Щоб довести своє справді батьківське ставлення до пасербиці, Володимир називає сьогодні суми грошей, які витратив на Катрусине навчання, і розповідає про те, як добре і дружно вони жили втрьох, поки не померла дружина.

Смерть Тетяни загострила й без того напружені відносини між зятем і тещею. Після смерті Тетяни гостро постало питання про квартиру. Без суду його неможливо було вирішити.

«У 2001 році моя дочка померла, і я стала опікуном моєї неповнолітньої внучки Бородавченко Катерини Олександрівни, прописалася в спірній квартирі, стала там жити і виконувати свої опікунські зобов'язання, — написала Катерина Семенівна у позовній заяві до Жовтневого суду Луганська. — Після смерті дочки відповідач створив нестерпні умови для спільного проживання в квартирі. Там ночували напідпитку чоловіки й жінки, щоразу різні, а ми з внучкою змушені були тулитися в сусідів і знайомих, бо треба було дочекатися закінчення навчального року. А потім Красников В. А. взагалі забрав у мене ключі від квартири і вигнав нас, викинувши наші речі». Катерина Семенівна була змушена забрати Катю і відвезти її до Свердловська, перервавши таким чином її заняття вокалом у музичному коледжі.

Володимир дії тещі, м'яко кажучи, не схвалює.

— Навіщо було забирати Катьку з Луганська? —обурюється він. — Вона могла жити у будь-кого з родичів, скажімо, у двоюрідної сестри моєї покійної дружини, і продовжувати навчання.

16-річна Катя від такої пропозиції досі жахається.

— Він ніколи не займався моїм вихованням. Все, що треба було для навчання і моїх виступів, купувала бабуся. Точніше, давала мамі гроші. Він шкодував навіть копійку, і мама змушена була звітувати перед ним за кожну витрачену гривню. Вела спеціальний зошит, куди записувала витрати. Я називала його татом тільки тому, що мене мама про це просила. Останнім часом вона його просто боялася.

На думку Катерини Семенівни, у Красникова немає жодних моральних прав надалі мешкати в квартирі. Дбаючи про майбутнє Катюші, яка через обставини, що склалися, стала сиротою, вона добивається, щоб квартира залишилася за онукою. З метою захисту особистих та майнових прав і інтересів Каті вона й звернулася до суду. Просила одне: «Виселіть Красникова Володимира Олександровича з квартири... без надання іншого житлового приміщення».

*«В спірну квартиру вона (Катерина Семенівна. — **Авт.**) не вселялася на період опіки, та й не може вселитися, бо я проти цього заперечую. Самостійного права на житлову площу в квартирі вона не має»,* — в свою чергу написав у своєму, зустрічному, позові до того ж Жовтневого суду Красников. Розглянувши обидва позови, суд у серпні цього року виніс вердикт: позовні вимоги Литвиненко Катерини Семенівни задовольнити. Красникова Володимира Олександровича із квартири виселити без надання іншого житла.

Але на цьому історія не скінчилася. Апеляційна скарга Красникова вивела конфлікт на новий виток. *«Я в квартирі проживаю багато років, вона є моїм єдиним житлом, виселятися мені нікуди, тим паче що я — інвалід війни. Спиртним я не зловживаю, займаюся суспільно корисною працею. Квартирне питання, що виникло, можна вирішити іншим способом, але позивачка заперечує проти будь-яких варіантів. Їй хочеться викинути мене з квартири, зробити з мене бомжа, хоча, згідно з Конституцією України, я, як будь-який громадянин, маю право на житло»,* — написав Красников в апеляційній скарзі.

Але ж і Катя, як громадянка України, на захисті інтересів якої стоїть та сама Конституція, має таке само право на житло! Щоправда, Красников не заперечує проти того, щоб Катя жила з ним в одній квартирі.

Кажучи про те, що квартирне питання «можна вирішити іншим способом», Володимир Красников має на увазі ось який варіант.

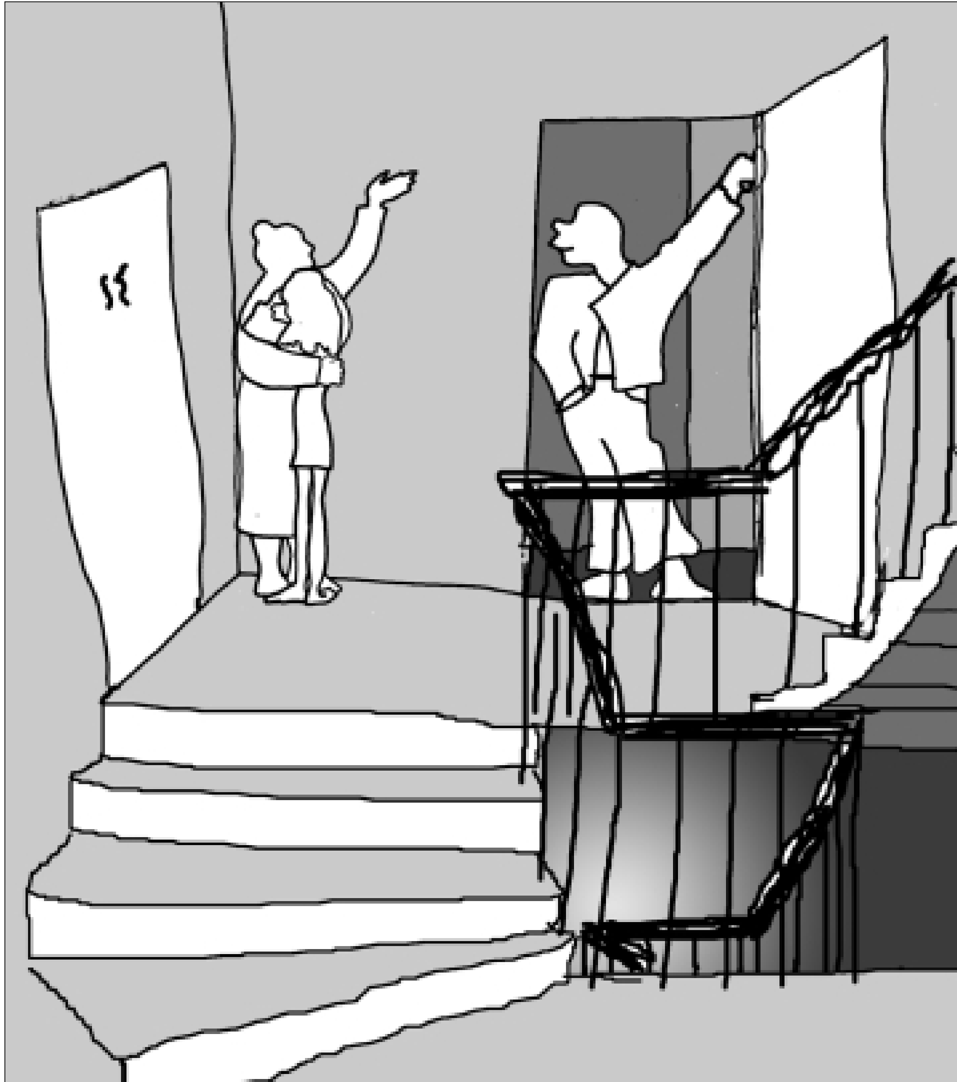
— Як інвалід війни III групи, я перебуваю на квартирному обліку в Луганському міськвиконкомі і скоро, можливо, наступного року, одержу квартиру, — розповідає він. — Коли в мене буде своя житлоплоща, я цю залишу. Сьогодні без квартири мені не можна. Я займаюся бізнесом. Маю майстерню з ремонту машин і виготовленню дверей. У квартирі сидить диспетчер, котрий приймає замовлення, — виправдовується Красников. —Усі гроші, які заробляв, йшли на виховання Каті.

Катерина Семенівна не вірить Красникову. У варіант, за якого він, одержавши свою квартиру, виїде з цієї, вона не вірить. Вважає, що Красников хитрує. Чекає повноліття Каті, після чого просто випише її з квартири, в якій вона поки що не живе. Катерина Семенівна заявляє й своє право на квартиру, бо ця житлоплоща виділялася їй, а не цій, зовсім чужій людині. Не для себе вона старається, для Каті — єдиної онуки, сироти, за яку відповідає й якій замінила матір.

Апеляційний суд, що відбувся в листопаді, скасував рішення Жовтневого суду. Красников у квартирі залишився. В інтересах неповнолітньої онуки Катерина Семенівна продовжує добиватися справедливості. Сподівається, що суд врахує і моральний, і людський аспекти.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

ДУМКИ ВГОЛОС

Даючи, відбираєте

Шановні народні депутати!

Звертається до вас «маленький українець», до якого ви виявили велику турботу — підняли мінімальну заробітну плату до 237 гривень. Радіючи з цього, я вирішив підрахувати, як збільшиться наповненість мого споживчого кошика. І дійшов висновку, що він... стане ще менше наповненим.

Споживчий кошик «схудне» тому, що підвищення заробітної плати відбувається за рахунок собівартості продукції, тобто за рахунок підвищення цін на продукти та комунальні послуги і енергоносії. Інших джерел підвищення зарплати у виробника немає. Отже, те, що ви дали, виробник буде змушений відібрати, збільшивши ціну виробу чи послуги. А мені залишиться сплатити зі збільшеної зарплати більше податків, тому що неоподатковуваний мінімум залишився незмінним. Таким чином мій кошик схудне ще й на збільшення податку із зарплати. То що доброго зробили ви «маленькому українцю»?

Підвищувати зарплату потрібно за рахунок зменшення податку на додану вартість і податку з прибутку. Тоді на товари і послуги не підніметься ціна, а збільшиться моя купівельна спроможність, стане повніший мій кошик. Усе це дасть поштовх до збільшення виробництва і, відповідно, надходжень зазначених податків до державної казни. Таким чином, держава нічого не втратить, а рівень життя громадян реально зросте. Тому потрібно знизити на 2003 рік указані податки і не спричинювати подальше зубожіння громадян і інфляцію.

С. КРЕТА.

Тернопіль.

ЗУСТРІЛИСЯ ДВА ЛИСТИ

Хліба окраєць — і той навпіл

Поясніть, будь ласка, який в Україні правовий статус людей неукраїнської національності? У пресі, на телебаченні, по радіо в офіційних виступах керівники країни звертаються лише до українців. Під час викладення історичних подій в Україні йдеться лише про долю українців. І таке становище сьогодні стало нормою. Ось нещодавно «Голос України» повідомив, що кількість українців, які залишили Батьківщину, сягнула семи мільйонів. 24 тисячі українців-нелегалів затримувала зарубіжна поліція європейських держав. Забезпеченість українських сімей знизилася, дніпровською водою користуються 70 відсотків українців...

Вважаю, читач погодиться з тим, що поняття українець, росіянин, татарин, вірменин, грузин визначають лише національну належність громадянина, який, незалежно від своєї національності, є громадянином України. Акцентування на слові «українець» свідчить про відвертий націоналізм і приниження ролі тих громадян України, які належать до неукраїнської національності. Давайте з повагою ставитися до всіх громадян України, незалежно від їх національності.

М. ПЕДЕНКО.

Харків.

Рятуйте мову рідної землі

Я — постійний читач щотижневої газети-журналу «Иммигрант». Інтерв'ю лідера комуністів Петра Симоненка «За русский язык мы будем бороться дальше» викликало протест.

Шановний Петре Миколайовичу! Невже ви ніколи не замислювалися над трагічною історією України і великою хронологією заборон на українське слово? Ви кажете, що друга державна мова — російська — збагатить український народ. Наголошуєте на тому, що більшість етнічних українців розмовляють російською. Ви не визнаєте російського руйнівного впливу, що тотально нищив українську культуру, мову, націю, наступав на національ-патріотичні почуття корінного українського народу.

Зате російська мова — у повному розвої, і ніхто й ніколи не зупиняв її на українських землях. Понад тисячу видань в Україні — російські, успішно працюють російські театри, діють дитячі садочки, школи і вузи з російською мовою викладання. Зате в Росії немає жодної української газети чи журналу, театру, школи. Лише в декількох школах є класи з українською мовою викладання. А на російських землях проживає майже п'ять мільйонів українців!

Очевидно, варто подумати про стан української мови на рідній землі.

Ярослав ЛАЗОРКО.

Португалія.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

ОСВІТА: ПЕРЕРВА НА РЕФОРМИ

Російську вивчив би тільки за те...

Я ВАМ ПИШУ

У нашій сім'ї два школяра. Тому проблеми реформування дванадцятирічки, які сміливо порушуються «Голосом України», хвилюють і нас. Зокрема, проблема викладання іноземної мови. У школі, де вчаться наші діти, в деяких класах уроки не проводяться взагалі — немає фахівців. Зате чимало вчителів російської мови й літератури сидять без роботи. Ми, батьки, не раз зверталися до керівництва школи і райвно з проханням запровадити уроки з мови нашого сусіда. Хоч як крути, а російськомовного продукту у нас за роки незалежності не зменшилося: і телепрограми, і література... Та й на Заході інтерес до російської мови зростає. А начальники від освіти, тикаючи пальцем догори, вирішувати питання не зважуються. Хоча запевняють, що не проти того, щоб діти вивчали російську.

Ось і виходить, що гроші на ремонти, підручники, у всякі фонди — це батьки, а навчальний процес організувати немає кому.

І. МОТА.

Пустомити Львівської області.

Авторитетна думка

Прикро, що ми самі нерідко, свідомо чи несвідомо, сприяємо посиленню іноанаціональних впливів. Так, нещодавно Міністерство освіти і науки України прийняло, здавалося б, прогресивне рішення про обов'язкове вивчення з другого класу іноземної мови, або російської чи мови національних меншин. Чи є для цього умови? Для введення другої іноземної вони абсолютно відсутні, бо немає кому викладати й «першої». І не тільки на селі, а й у великих містах. За даними Міністерства освіти і науки України, на 1 вересня 2002 року в системі загальноосвітніх навчальних закладів залишалося вакантними 950 місць вчителів іноземних мов, хоча дипломи за такою спеціальністю того року отримало 2587 осіб. Ілюструє цю ситуацію приклад Волинської області. Із 35 запрошених цього навчального року молодих викладачів англійської мови з Волинського державного університету імені Лесі Українки у відділ кадрів управління освіти Луцького міськвиконкому з'явилися лише одинадцять («Дзеркало тижня», 31 серпня — 7 вересня 2002 р.).

Вчителів іноземних мов катастрофічно не вистачає, зате вчителів російської — більш ніж достатньо. Тож зрозуміло, яку другу мову обов'язково вивчатимуть наші школярі з другого класу.

Володимир ЛИТВИН,
професор, член-кореспондент Національної академії наук України.

(«Урядовий кур'єр», 24.09.02 р.).

Утік із дому, щоб піти до школи

ПІДВОРІТТЯ

У Луцьку є кілька «лобних» місцевин, де полюбляють тусуватися так звані діти вулиці. Ці непримітні квартали вирізняються галасом і витівками хлопчаків і дівчат з неблагополучних сімей, напівсиріт і безпритульних. Вони уникають школи. Одна з причин — небажання батьків виряджати своє чадо на навчання. Благі наміри вчителів дати дитині обов'язкову освіту розбиваються об скелю впертого батьківського цинізму.

...14-літній Максим не пам'ятає рідного батька. Вітчим — колишній «дальнобійник» — знущався з хлопця, бив матір. А якось заявив, що візьме пасинка на заробітки в рідну Молдову. Однак Максим мріяв вступити до спортивної школи, і тому втік від батьків. Нині він навчається у спортінтернаті в іншому місті.

На жаль, це нетиповий випадок. Значно більше фактів, що свідчать про небажання дітей ходити в середньоосвітню школу.

— У школі я добре вчилася, мала багато подруг, —розповідає 16-літня напівсирота Ірина К. — Але батько заборонив відвідувати уроки. Він хоче, щоб я йому їсти варила, прала, в хаті прибирала, тобто замінила маму. А вчителям він завжди твердить, що «в дочки паморочиться в голові», «родина приїжджала» тощо. Навіть міліція не допомогла...

Малолітній Миколка вже кілька років живе в Луцьку в дядька. Він утік із Ковеля від бабусі, яка перебрала на себе клопоти безпутньої доньки. Кілька разів його силоміць повертали до опікуна. До школи не ходить, а дядько цим не переймається. Хлопчина торгує з ним на базарі. І в майбутньому бачить себе продавцем, хіба що «без загульних звичок дядька»...

Як зазначив начальник Волинського обласного управління освіти й науки Іван Дзямулич, упродовж останніх років освітяни втручалися в сімейні справи лише однієї родини з периферійного Волинського Полісся. Там віруючі батьки забороняли дитині вчитися. Педагоги зазначають, що у схожих ситуаціях доля дітей на 80 відсотків залежить від батьків. Та якщо недалекоглядні дорослі навмисне псують майбутнє своїх чад, то обов'язок органів місцевого самоврядування і міліції знайти управу на батьків.

Роман ЖИЖАРА.

Луцьк.

Від ведучого рубрики.

За офіційними даними, в Україні не відвідує школу близько 30 тисяч дітей. Зазвичай повертати їх у класи не поспішають ні батьки, ні педагоги, ні правоохоронці.

Діти вулиці — нічиї діти? Що думаєте з цього приводу ви, батьки, вчителі, працівники міліції і прокуратури?

Не можна стригти всіх під одну гребінку

ДОСВІД

Відома в Європі авторська експериментальна спеціалізована школа-комплекс М. Гузика функціонує в місті Южне вже 15 років. На традиційних міжнародних Соловейчиковських читаннях у Москві її директор Микола Гузик мав власну лабораторію, де викладав модель навчально-виховного процесу.

Ще на початку 90-х років минулого століття його погляди не поділяли чиновники від освіти: як можна в радянській школі використовувати надбання християнської моралі або вводити надто ранню спеціалізацію і пускати учня «у вільне плавання», коли він сам обирає для себе напрям, зміст і прийоми навчання.

Усе те, що давно впровадив у своїй школі М. Гузик, тепер, начебто, знайшло втілення в Національній доктрині розвитку освіти в Україні, в якій зазначено, зокрема, що навчання у школах має бути особистісно орієнтовним, спрямованим на конкретного учня, адже діти такі різні і навчати всіх однаково аж ніяк не можна. Воно справді так, але як буде не на словах, а на ділі? Для багатьох педагогів це — головоломка з безліччю невідомих.

Утім, по досвід не треба їхати до Москви, він у портовому місті неподалік Одеси — здобутки Миколи Петровича розставляють всі крапки над «і». Орієнтир даємо не лише для директорів шкіл, педагогів, а й для чиновників з обласних освітянських управлінь, з Міністерства освіти і науки України, які разом з ученими, хоча й розробили нові освітянські канони, та надто пасивно втілюють їх у педагогічну практику, широко не використовують цінний вітчизняний досвід.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

На знімку: тут діти залучаються до мистецтва і сповна реалізують свої здібності.

Двієчник, він же геній

БАТЬКІВСЬКІ ЗБОРИ

Сідаючи за парти на батьківських зборах, тата-мами нерідко «впадають» у дитинство. Ні-ні, та й долинає із задньої парти запитання. Це аж ніяк не запитання Вовчика, що заганяє «училку» у глухий кут. Батьків цікавлять серйозні проблеми.

— Чи правда, що комп'ютеризація шкіл з тріском провалилася?

— За твердженням міністра освіти і науки, програму комп'ютеризації справді завалено. До того ж на загальнодержавному рівні. Із 47 мільйонів гривень держбюджет виділив лише 2,3 мільйона. Покладається міністр тільки на владу в регіонах, де на комп'ютери розщедрюються місцевий бюджет і підприємницькі структури.

— А які плани в міністерстві стосовно безплатного навчання дітей у вузах?

— Торік на кожні 10 тисяч осіб припадало 340 студентів (у 1986-му — 176). Кількість тих, хто навчатиметься за держрахунок нинішнього року, збільшиться на п'ять відсотків. Майже 50 відсотків студентів нині навчаються за власний кошт.

— Мій син до чотирьох років читав і писав, складав вірші та казки. А в школі вчиться погано. Чим це пояснити?

— Як стверджують психологи, у шість-сім років відбувається різке зростання інтелекту, тому в цьому віці дитину слід проконсультувати у фахівців. Ваша дитина може мати геніальні здібності, але не виявляти себе в навчанні. Обдаровані діти найчастіше мають поганий почерк, не вміють лічити, погано читають, одне слово, ледве можуть впоратися з програмою першокласника. Але... Треба пам'ятати, що Пушкін був бездарним у математиці, Бетховен до смерті так і не вивчив таблицю множення, Енштейна у 15 років виключили з гімназії за неуспішність, поет Бернс довго не вмів читати, а Шаляпіна не прийняли до церковного хору...

Що вас, читачу, ще цікавить? Батьківські збори тривають, чекаємо ваших запитань. Каверзних, гострих, але непустих.

Треба доплачувати за шкідливість

МОНОЛОГ РЕПЕТИТОРА

Мені 16, навчаюся у школі. І працюю. Не тому, що конче потрібні гроші, і не через гіпертрофічне прагнення до самостійності. Просто доля підкинула мені таку можливість, і я скористалася цим.

Ніколи не думала, що буду когось учити. Та, мабуть, доля вирішила випробувати мене на міцність.

Мені «пощастило» працювати репетитором із семикласницею, яка, звичайно, могла б упоратися з домашніми завданнями сама, якби не була така лінива. У шостому класі з Машою (так звуть мою ученицю) вже працювала дівчина, та, очевидно, не дуже сумлінно виконувала свої обов'язки.

Перші два дні ми поводилися, як футболісти на початку першого тайму: вичікували, вивчаючи одна одну. Та згодом стали розкутішими, відвертими. Система навчання у нас така, про яку я сама мрію. Не добровільно-примусова, як у школі, а побудована на повазі. Різниця у віці — чотири роки, отже, добре розумію, як завоювати довіру та зацікавити навчанням. Та раз на раз не випадає. Тому іноді ловлю себе на думці, що для вчителя робота з дітьми — це постійна боротьба. Часом Маша поводиться так, що ще трохи — і зірвусь. Ні, вона не вередує і не репетує. Дівчина підкреслює своєю поведінкою, що робить мені послугу, готуючи уроки.

Я для Маші щось на зразок щоденника, якому вона довіряє такі речі, про які не розповідає навіть мамі. Я, спираючись на власний досвід, даю їй різні поради, до яких вона прислухається.

У День учителя, поздоровивши своїх викладачів, я пішла на роботу. Маша не просто привітала мене з «професійним святом», а й вручила подарунок. Та найприємнішими були її слова про те, що я вочевидь більше заслуговую на нього, ніж деякі вчителі.

Шляхом спроб і помилок я намагаюся опанувати професію, яку завжди вважала «страшним сном». Звичайно, я буду продовжувати репетиторство, до того ж хочеться побачити плоди своєї праці.

Щоб переконатися, що не любиш червоний перець, треба його скуштувати. Саме так і я роблю. Не сумніваюся тепер: професія вчителя — не для мене. Але це героїчна професія. Педагогам потрібно доплачувати за шкідливість.

Анна БОЙКО,
випускниця школи.

Київ.

Слово про педагога

Учитель — людина, яка має позитивну енергію, позитивну мету... Учитель окреслює перед дітьми дорогу, на якій мають реалізуватися їхні фізичні й духовні сили, тобто задає позитивну програму, орієнтує на моральну тему.

Учитель навчає не предмета, він навчає дитину бути моральною.

Євген СВЕРСТЮК,
поет, доктор філософії.
(Із збірника «Від першої особи»).

Оцінка для вчителя

ЩОДЕННИК

Їдемо з чоловіком поїздом до Харкова, розмовляємо про те, про се. Ну і школу, звісно, зачепили.

— Уявляєте, — каже сусід по купе із Корсунь-Шевченківського. —Приходить напередодні канікул донька додому і з порога каже: «Училка сказала, щоб усі бажаючі перескзаменувати історію принесли по шоколадці «Мілленіуму». Білого, за три гривні».

Смак «училка» має непоганий, подумалося, але чому розмінюється на такий дріб'язок. Пам'ятаю, вчителька племінника з Києва позаторік забажала від учнів міксер. У складчину. Від тих, хто хотів мати оцінку на пару балів вищу, ніж заслуговували.

Певне, такі відвертості сіячів доброго, вічного і розумного нікого не дивують.

Знайомі педагоги відреагували на мою розповідь про куплені (підмащені, підсолоджені) бали по-селянському мудро і чесно: «Як платять, так і оцінюємо». На що я зухвало відповів: дітям здебільшого оцінки ті непотрібні, зате вчителям, схоже, конче потрібна плата. У вигляді «Мілленіуму», вази чи міксера. Приїхали!

Як тут не пригадати великого гуманіста Василя Сухомлинського, який справедливо вважав, що оцінка — це винагорода за працю, а не покарання за лінь. Він поважав «дитяче незнання» і прагнув перетворити школу в «школу радості».

Не знаємо ми великого Педагога. Забули про його «Сто советов учителю». Вочевидь, не для нас, теперішніх прагматиків, вони написані. А шкода.

І. І.

Ведучий рубрики Іван ІЛЛЯШ.
Тел. (044) 441-88-52

Кузня міфів і претензій

КОНФЛІКТ

Ви не замислювалися, чому держказна весь час нагадує кишеню, в якій гуляє вітер? А чому світові фінансові потоки оминають нашу країну? Відповіді очевидні. Будь-який економіст, не роздумуючи, відповість, що закачувати в Україну капітали зі світового фінансового резервуара — справа марна, бо кошти в нашій непередбачуваній країні незмінно кудись зникають.

А поповнення держбюджету відбувається так: певну суму будь-якого походження спрямовують у казну, але на шляху слідування до неї з'являються численні спритники, до рук яких гроші прилипають, як черепашки до дна кораблів.

До речі, саме про кораблі й поведемо мову в публікації. Історія ця свідчить про невичерпну фантазію вітчизняних «винахідників» у створенні дедалі витонченіших тіньових схем зі збільшення власних прибутків рахунком держави. Історія майже неймовірна, але, на жаль, не з області фантастики.

...Вдало розпочинався 2000 рік для нашого військово-промислового комплексу та експортного бізнесу. Зокрема, було укладено солідний контракт із міністерством національної оборони Греції на продаж двох десантних кораблів на повітряній подушці типу «Зубр» — «Горлівка» та «Іван Богун». Оборудка стала справжнім проривом у експорті складної вітчизняної техніки на ринки країн НАТО і покликана була істотно поповнити державний бюджет.

До реалізації контракту підключилась уповноважена організація — Державна компанія з експорту та імпорту продукції та послуг військового і спеціального призначення «Укрспецекспорт». І хоча «Івана Богуна» ще добудовували на феодосійському підприємстві «Море», а «Горлівка» уже підкоряла морські простори держави, греки були вкрай зацікавлені в оборудці і навіть перерахували авансом чималу суму. Для забезпечення експортного контракту ДК «Укрспецекспорт» організувала кооперацію між «Морем» і підприємствами України та Росії, які спільними зусиллями мали у стислі терміни добудувати «Івана Богуна» і модернізувати «Горлівку».

Ожили заводи. Люди працювали не покладаючи рук, у них знову з'явилися зарплата і впевненість у майбутньому.

За рік десантник «Іван Богун» узяв курс на Грецію. Слідом за ним, хочеться вірити, відбуде й «Горлівка». Чому так невпевнено прогнозую? У кораблів з'явилися... власники-двійники. Уявляєте, двійники у військових кораблів! Мороз поза шкірою не пішов? Ті самі назви, зовнішній вигляд... А призначення інше. І це на папері, який, як відомо, все стерпить. Тим паче кабмінівський.

З'ясовується, через півроку після підписання міжнародного контракту Україна—Греція, того ж таки 2000-го, з'явилася постанова Кабінету Міністрів, яка передбачала передачу двох названих вище підконтрактних суден... ВАТ «Завод «Ленінська кузня», яке ні до будівництва, ні до ремонту кораблів не мало жодного відношення. Підстави передачі? В рахунок погашення боргів Міністерства оборони України перед акціонерним підприємством.

Про яку суму боргу йшлося, в постанові не сказано, так само, як і про те, на яких умовах мало здійснюватися більш ніж дивне передавання комерційній структурі військового майна. Але, мабуть, це й не було головним. Завдання, найімовірніше, полягало в зміненні фінансової схеми виконання експортного контракту і спрямуванні грошових потоків від його реалізації в обхід державної казни. Адже за початковою схемою виручені кошти від продажу кораблів, за вирахуванням затрат на їх добудову та модернізацію, мали поповнити бюджет Міністерства оборони України, що, очевидно, влаштовувало аж ніяк не всіх. Звідси і постає «проміжний власник» неіснуючих суден — ВАТ «Завод «Ленінська кузня», яке одним розчерком пера чиновника стало хазяїном двох «Зубрів».

Але й на цьому загадки не закінчуються. Трансформації відбуваються з вартістю кораблів: акціонери отримали їх за однією ціною, а продали «Укрспецекспорту» за суму на 23,4 млн. грн. більшу. Отже, на примітивній передачі документів на судна від Міністерства оборони «Укрспецекспорту» акціонери «заробили» понад два десятки мільйонів. Нічого не добудовуючи і не ремонтуючи. Як тут не порадіти комерційній кмітливості підприємців!

Можливо, така ретельно продумана схема і спрацювала б, якби ВАТ не захотіло отримати все й одразу.

Отримавши відгук на свою претензію, представники акціонерів прийняли її за документ, який свідчить про визнання міфічних боргів за передані кораблі. А якщо так, чому б не скористатися послугами держвиконавчої служби (не суду, зазначте) і не забрати грошенята негайно в примусовому порядку? Виконавці, взявши під козирок, з неабиякою оперативністю відкрили за листом акціонерів виконавче провадження і заарештували банківські рахунки держкомпанії. Чи треба пояснювати, чим це загрожувало підприємству з його міжнародними зв'язками і зобов'язаннями.

Але здоровий глузд все-таки переміг: керівник місцевої виконавчої служби скасував постанову запопадливих колег. А прокуратура порушила кримінальну справу за фактом відкриття виконавчого провадження за заявою ВАТ про стягнення грошових коштів із держкомпанії.

Контрольно-ревізійне управління України, яке займалося відповідною перевіркою, настійно нагадує про дуже важливий момент: усі гроші, отримані від реалізації військового майна, мають спрямовуватися до державного бюджету. І жодної містики при цьому не може бути.

Але з чиєїсь нелегкої руки робляться спроби надати господарчому спору політичного забарвлення. Все це не що інше, як спекуляція політичними гаслами і яскраво виражений намір уникнути відповідальності перед законом, вважають в «Укрспецекспорті».

Олексій МІРЧЕВ.

На знімку: десантні кораблі типу «Зубр».

Ти мене поважаєш?

Гадаю, буде зайвим нагадувати, ким, де і після якої дози випитого найчастіше мовляться ці слова. Я не належу до категорії таких оракулів. Та попри все, питання напрошується щоразу, коли лунає по радіо або з'являється на екрані чергова рекламна заставка. Чи поважаємо ми себе як нація і чи поважають нас по той бік екрану? Адже, як відомо, реклама не лише рушій торгівлі, вона ще і показник рівня розвитку нації.

Хоча необхідно відзначити, що з розумовим розвитком у нас усе гаразд. Хіба не викликає захоплення таке. Статтею 21 Закону України «Про рекламу» встановлено заборону на рекламу алкогольних напоїв на телебаченні. А от рекламувати торгову марку, під якою випускаються алкогольні напої, ніхто не забороняв. Усе дуже просто. Пряма вказівка на алкогольний напій прикрита рекламою торгової марки. При цьому на екрані з'являються коробки, в яких неважко зрозуміти що. І лунає розповідь про те, що ми завжди разом у найважчі хвилини. І вже ніхто не сумнівається, що тост і чарочка гарна парочка. А потім нам нагадують (правда, вже по радіо) Василя Симоненка:

«— Ти знаєш, що ти — людина?
Ти знаєш про це чи ні?

Анонімне лікування алкогольної залежності».

Як то кажуть, без коментарів. Тому хочеться запитати у виробників алкогольної продукції та телерадіомовних компаній: чи замислюєтеся ви над майбутнім нації в конкурентній боротьбі за місце на ринку та за збільшення прибутків?

Єдине, що тішить у цій ситуації — небайдужість окремих народних депутатів. Нині на розгляді у Верховній Раді одразу декілька законопроектів, які мають на меті не залишити шляхів для обходу статті 21 Закону України "Про рекламу". В одному з них найчіткіше виписано коло заборони реклами горілчаних виробів на телебачення і радіо — «це алкогольні напої, в тому числі й слабоалкогольні, а також торговельні марки, під якими випускаються дані вироби та напої». Головним аргументом усіх депутатів, які пропонують зміни до Закону «Про рекламу», є турбота про здоров'я нації та негативний вплив на підліткову аудиторію реклами алкогольних напоїв та тютюнових виробів, навіть опосередкованої.

Очевидно, що прийняття таких змін надзвичайно важливе, враховуючи кількість реклами, яка прямо чи опосередковано має стосунок до алкоголю. Звичайно, можна не погоджуватися із забороною торгової марки, під якою випускають алкогольні напої, особливо, якщо під цією торговою маркою виходять не лише горілчані вироби. Але, як показує практика, якщо встановити винятки, то дуже скоро ми знову повернемося до сьогоднішньої ситуації, хіба що дещо видозміненої. Справа за малим — підтримка кращого із законопроектів депутатами.

Наталя ГЕЛЕТКО.

Я — ПІДПРИЄМЕЦЬ

Післяреєстраційний етап

Відкриття рахунка в банку

Для відкриття рахунка у вибраному суб'єктом підприємницької діяльності банку подають такі документи:

а) заяву на відкриття рахунка встановленого зразка. Її підписує керівник та головний бухгалтер підприємства. Якщо в штаті немає посади головного бухгалтера чи іншої службової особи, на яку покладено функцію ведення бухгалтерського обліку та звітності, то заяву підписує лише керівник;

б) копію свідоцтва про державну реєстрацію в органі виконавчої влади, іншому органі, уповноваженому здійснювати державну реєстрацію, засвідчену нотаріально чи органом, який видав свідоцтво про державну реєстрацію;

в) копію належним чином зареєстрованого статуту (положення), засвідчену нотаріально чи органом, який реєструє; копію установчого договору, засвідчену нотаріально (для господарських товариств — ТОВ, АТ, повних товариств і т. п.).

г) копію документа (довідка — форма 4-ОПП), що підтверджує взяття підприємства на податковий облік, засвідчену податковим органом, нотаріально або уповноваженим працівником банку;

г) картку із зразками підписів осіб, яким відповідно до чинного законодавства чи установчих документів підприємства надано право розпорядження рахунком та підписання розрахункових документів, завірену нотаріально або вищестоящою організацією в установленому порядку. У картку включається також зразок відбитка печатки підприємства;

д) довідку про реєстрацію в органах Пенсійного фонду України (оригінал) (в обов'язковому порядку в зазначеній довідці має бути вказана установа банку. Уповноважений працівник банку, який приймає документи на відкриття рахунку, зобов'язаний відповідним чином оформити вирізну частину довідки та повернути її клієнту для подання протягом 30 днів до органів Пенсійного фонду України);

е) копію довідки про внесення підприємства до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, засвідчену нотаріально або органом, що видав довідку, чи уповноваженим працівником банку;

є) копію страхового свідоцтва, що підтверджує реєстрацію підприємства у Фонді соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України як платника соціальних страхових внесків, засвідчену нотаріально або органом, що його видав, чи уповноваженим працівником банку.

Фізичним особам — суб'єктам підприємницької діяльності, які здійснюють свою діяльність без створення юридичної особи, поточний та інші рахунки відкриваються на їх ім'я за умови надання паспорта чи іншого документа, що засвідчує особу.

Для відкриття рахунка підприємець-громадянин подає в установу банку такі документи:

а) заяву про відкриття поточного рахунка встановленого зразка, підписану суб'єктом підприємницької діяльності;

б) копію свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, засвідчену нотаріально або органом, що його видав;

в) копію документа, що підтверджує взяття підприємства на податковий облік, засвідчену податковим органом, нотаріально або уповноваженим працівником банку;

г) довідку про реєстрацію в органах Пенсійного фонду України;

г) картку із зразками підписів, що надаються в присутності працівника банку, який відкриває рахунок, та засвідчуються цим працівником або нотаріально;

д) копію страхового свідоцтва, що підтверджує реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності у Фонді соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України як платника соціальних страхових внесків, засвідчену нотаріально або органом, що його видав, чи уповноваженим працівником банку (подається, якщо фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності використовує найману працю).

За довіреністю суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи, що засвідчена нотаріально, його рахунком можуть розпоряджатися інші особи.

У разі смерті суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи його права і обов'язки щодо розпорядження коштами на рахунках переходять до його спадкоємців відповідно до чинного законодавства України.

Підстава — постанова правління Національного банку України від 18 грудня 1998 року № 527.

Як правило, установи банків вимагають додатково надати копії чотирьох сторінок паспорта усіх осіб, які мають право першого та другого підпису на фінансових документах, та копії документів (накази, розпорядження, протоколи), які підтверджують повноваження осіб, які мають право першого та другого підписів у картці із зразками підписів.

Після відкриття рахунка в банку про це необхідно повідомити податкову інспекцію. Для цього до податкової інспекції подається 2 повідомлення — одне з банку, інше від суб'єкта підприємництва за формою, наведеною в наказі Державної податкової адміністрації України від 7 березня 1998 року № 100.

Підстава — постанова правління Національного банку України від 18 грудня 1998 року № 527.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Контрабандний... костюм

ПРОБЛЕМА

*80 відсотків іноземних виробів легкої промисловості завозиться в нашу державу нелегальним шляхом. За даними гільдії виробників одягу, через це держава щорічно втрачає майже один мільярд гривень. Крім того, стверджує президент гільдії, голова спостережної ради Вінницького ВАТ «Володарка» **Леонід ГАВРИШ**, загрозливого характеру набула тенденція створення «підвальних» цехів з пошиття одягу та взуття. Від них бюджет також не отримує жодної гривні, бо працюють такі підприємства здебільшого в «тіні».*

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ. Щорічно в Україні продається нелегальних товарів легкої промисловості на суму 3,7 мільярда гривень. Про втрати уже згадувалося вище — вони становлять приблизно один мільярд гривень. У легальному режимі до нас ввозиться одягу і взуття лише на 500 мільйонів гривень. Ще на 635 мільйонів гривень виробляють продукції вітчизняні підприємства. А на речових ринках (за даними Держкомстату протягом року реалізують товарів легкої промисловості на суму чотири мільярда гривень. У чотири рази більше, ніж шиють на вітчизняних фабриках, продають трикотажних виробів. Шкарпеток і панчіх у нас шиють мало — по 0,7 пари на одну людину. Тим часом ринки перенасичені названою продукцією.

За словами президента гільдії, ситуація, що склалася на ринку легкої промисловості, спричинена найперше недосконалістю нормативно-правової бази. Чому, для прикладу, суб'єкт підприємницької діяльності не повинен документально засвідчувати, звідки у нього товар? А що така вимога не передбачена чинним законодавством, тому й тісно на ринках від виробів, придбаних у Туреччині чи пошитих у підвалах. Купувати таку продукцію у легально працюючого виробника підприємцям невигідно. Бо потрібно оформляти документи, а отже, звітувати перед податківцями. Та ще й розрахунок — у безготівковій формі. Тоді як вони мають право купувати товар за готівкову виручку. Спеціалісти підрахували: податкове навантаження на суб'єкти підприємницької діяльності у п'ять разів нижче, ніж при звичайному оподаткуванні. Така ось «конкуренція», що вдієш.

Особливо прикро, на думку досвідченого Л. Гавриша, що тіньовики переманюють до себе кращих спеціалістів. Беруть, як мовиться, карбованцем: платять у тричотири рази більше, ніж на підприємствах галузі, — від 1200 до 2000 гривень. Завдяки чому? Уникають податків. Якби у такому режимі працювали легальні підприємства, уточнює Гавриш, ми теж платили б не менше (у середньому на «Володарці» отримують 450 гривень. Для порівняння: середня зарплата в області — 253 гривні).

Експеримент з «перекроювання» податків

Легально працюючі підприємства галузі сплачують державі у вигляді податків більш як 60% від зароблених коштів. Левову частку відраховувань становить податок на зарплату. Не набагато менший податок на прибуток. Додайте до цього митний збір, послуги Торгово-промислової палати, без яких не обійтися під час оформлення виробів на експорт...

Або таке. В Україні, уточнює Л. Гавриш, нема жодного підприємства з виробництва швейних машин. Так само не доводиться говорити про вітчизняне технологічне обладнання для фабрик легкої промисловості. Все це завозиться з-за меж держави. Здавалось би, про які податки може йти мова? Так ні, 20% ПДВ змушені швейники платити. Та ще й наперед — інакше товар не пропустять на кордоні.

Такий підхід, вважає співрозмовник, стримує розширення виробництва, створення нових робочих місць (на «Володарці» в 2002 році їх стало більше на 70). Названий податок гальмує запровадження нових технологій. А без них, каже співрозмовник, можемо залишитися голими й босими...

Проаналізувавши ситуацію, гільдія виробників одягу ініціювала проведення експерименту із запровадженням єдиного податку на підприємствах легкої промисловості в окремо взятому регіоні. Швейників підтримали у Мінпромполітики, УСПП. Гавриш каже, що це ті три сили, які що відстоюють галузь не на словах, а на ділі. «За нашою спільною пропозицією, — продовжує Леонід Тарасович, — була проведена зустріч з Президентом держави. У своєму виступі я ще раз наголосив на необхідності такого експерименту...».

Експеримент, в якому задіяно 15 підприємств легкої промисловості Чернівецької області, триває більше року. Його суть в тому, щоб через зниження і «перекроєння» нарахованих податків (їх приведено до єдиного податку) економічно зацікавити виробника у збільшенні випуску продукції. Кінцева мета така: що більше реалізуєш виробів, то більше прибутку від них залишається в тебе.

Попередні результати, стверджує Гавриш, обнадійливі: усі 15 підприємств — учасників експерименту — зуміли навіть за такий короткий час поліпшити, щоправда, в різній мірі, своє економічне становище. До того ж саме за рахунок збільшення реалізації продукції. З'явився стимул у роботі. «Тепер ми добиваємося поширення даного експерименту на галузь у цілому.»

ДЛЯ ДОВІДКИ. Гільдія виробників одягу об'єднала представників 26 найбільших підприємств легкої промисловості: 23 українські і 3 німецькі. До її складу ввійшли, зокрема, столичні підприємства «Україна», «Юність», імені Смирнова-Ласточкіна, львівські «Весна» і «Маяк», вінницькі «Володарка» і «Поділля», чернівецька «Трембіта», а також швейні підприємства Донецька, Черкас, Херсона, деяких інших міст. Одне з головних завдань — усіма засобами підтримувати вітчизняні підприємства легкої промисловості.

7000 євро — вартість послуг консультанта

Наша організація, пояснив співрозмовник, створена в результаті співпраці урядів двох країн — України і Німеччини — за програмою «Трансформ». Вона передбачає, зокрема, надання консультаційних послуг німецькими спеціалістами на вітчизняних підприємствах різних галузей, у тому числі легкої промисловості. Дехто, можливо, скептично поставиться до цього. Мовляв, теж мені допомога — надання консультацій. Щоб читачі відчули її результативність, наведу один приклад.

Один з таких консультантів працював на «Володарці». Невдовзі він чітко побачив наші вузькі місця. Вони не стосувалися майстерності швачок — вона висока, як ніколи: якщо п'ять років тому у нас одна майстриня шила протягом зміни дві пари штанів, то тепер — десять. Він не нарікав на застаріле обладнання, бо у нас такого нема. Німецький спеціаліст угледів недолік у самій організації виробництва. На його пропозицію ми ввели у цехах низку пристосувань, які позбавили робітниць необхідності відволікати увагу від основної роботи. На перший погляд, вони здавалися дрібницями: встановили візки для перевезення виробів, удосконалили схему подачі тканини тощо. А що в результаті? Кількість виробів однією швачкою збільшилася на п'ять одиниць. На тому ж обладнанні, протягом того самого часу...

В ефективності консультативної допомоги переконалися не тільки на «Володарці». Гільдія ініціювала її на ряді інших підприємств. Скрізь досягнуто позитивного результату. Щоправда, такі послуги обходяться недешево: майже сім тисяч євро протягом місяця платять консультанту. Звичайно, на такі витрати наші підприємства ніколи б не пішли. Нагадаю ще раз: усі фінансові витрати у даному випадку взяла на себе німецька сторона.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

ФОТОФАКТ

Фахівці Черкаської митниці здійснюють перевірку на дорогах області. Особливо суворо перевіряють дотримання правил перевезення вантажів — адже територією Черкащини проходять міжнародні автотраси.

На фото: начальник сектору митної охорони Сергій Войтко **(в центрі)** і старший інспектор Олег Покивайлов перевіряють документи у водія автофургона іноземної фірми.

Фото Олега ГАНІНА (Укрінформ).

Аргумент для інвестора

Сьогодні про Івана Федоровича Телющенка та кероване ним роменське ЗАТ «Слобожанська будівельна кераміка» (СБК) начувана вся країна. Ще б пак, Телющенко за заслуги у відродженні української духовності нагороджений Орденом святого рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня. А його колектив — неодноразовий переможець загальнонаціональних конкурсів, виставок та рейтингів. Утім, добро до добра завжди тулиться, а білої слави ніколи не буває забагато.

І ось новий тріумф: СБК виборює перемогу на Всеукраїнському конкурсі з якості. А, отже, і вінок переможця рейтингу «10 менеджерів, які заслуговують на увагу». Привітань — море.

У столиці про СБК відгукуються як про незаперечного лідера на ринку будівельних матеріалів. З роменської облицювальної цегли зводять житло столичні «Познякижитлобуд» і «Київміськбуд», споруджують і реконструюють майже всі українські храми.

Та хіба тільки у нашій столиці! Під роменську цеглу сьогодні проектують будинки на Кіпрі і в Афінах, Санкт-Петербурзі та інших містах Європи. Нині про колишню заштатну цегельню шанобливо пишуть провідні видання, зокрема і російські. Так, «Комсомолка» 10-мільйонним тиражем повідомляє, що саме з роменської цегли зводитиметься одна з резиденцій російського президента Володимира Путіна.

...По-справжньому Іван Телющенко взявся за відродження Роменського заводу стінових панелей чотири роки тому, коли підприємство вже й на ладан не дихало, а в колективі налічувалося лише 150 працівників проти колишніх 450. Тож наступні три роки виживали лише завдяки бартеру: вимінювали цеглу на зерно, спирт, горілку. Потім усе це добро збували за гроші й виплачували людям мізерну зарплатню. У черзі за нею директор завжди був останній. Добре «інформовані» про це спритники пропонували йому одну оборудку, звабливішу за іншу. Усі пропозиції зводилися до одного: розпродати все наявне обладнання з молотка, після чого оголосити завод банкрутом. Майже два десятки підприємств об'єднання «Сумибудматеріали» (за винятком роменського) саме так і пішли в небуття. Телющенко вистояв. Без жодної копійки інвестицій та підтримки з боку місцевої влади директор СБК наважується на заміну старої техніки. І за якийсь рік роменчани створили справжнє диво: фактично на голому ентузіазмі виготовили унікальний шахтний млин власної конструкції вартістю майже 150 тисяч доларів для розмелювання глини, який і досі не має аналога на території колишнього Союзу. Виробництво одразу пішло вгору, майже на порядок поліпшилася якість продукції. Саме тоді й навідалися до Ромнів представники знаного у світі американського інвестиційного фонду WNIISEF. Швидше за інерцією, аніж з вірою і надією на співробітництво. А вийшло так, що йому запропонували на реконструкцію підприємства фантастичну суму — 2,5 мільйона доларів. Першу партію цегли, яку до цього українські будівельники змушені були завозити з-за кордону, видали «на-гора» вже через півроку. Ще за три місяці нова лінія вийшла на заплановану проектну потужність — 30 мільйонів штук цегли за рік.

Торік роменчани, вже за власні кошти, розпочали реконструкцію наступної, не менш продуктивної, технологічної лінії. Поєднання виробничого потенціалу дасть можливість щорічно перераховувати до державного бюджету 12—14(!) мільйонів гривень. Середньомісячна зарплата в ЗАТ «Слобожанська будівельна кераміка» також не набагато менша за міністерську — майже 800(!) гривень.

Здавалося, після чотирирічної праці на знос можна й про себе подумати і взяти для перепочинку хоча б невеличкий тайм-аут. Більшість так і вчинила б. А Іван Федорович нині завершує реконструкцію чергової технологічної лінії на одній з харківських цегелень.

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

ОГОЛОШЕННЯ

Українська аграрна біржа повідомляє, що тридцять п’ятий спеціалізований аукціон з продажу скрапленого газу для потреб населення відбудеться 20 січня 2003 року о 12-й годині за адресою: м. Київ, вул. Саксаганського, 1.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГИ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ,
ЩО БУДУТЬ ВИСТАВЛЕНІ НА СПЕЦІАЛІЗОВАНОМУ АУКЦІОНІ № 35 з ПРОДАЖУ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ ДЛЯ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ 20.01.03 р.

№ позиції	Обсяг газу в одному лоті, тонн	Кількість лотів, одиниць	Загальний обсяг газу, тонн	Ціна за 1 тону газу (з ПДВ), гривень	Початкова вартість одного лоту (з ПДВ), гривень	Загальна вартість газу (з ПДВ), гривень	Умови транспортування газу
Пропозиція ДК «Укргазвидобування» (обсяги лютого)							
Філія Управління з переробки газу та газового конденсату							
1	120	50	6 000	1 416	169 920	8 496 000	залізницею
2	35	60	2 100	1 416	49 560	2 973 600	залізницею
Всього:			**8 100**			**11 469 600**	

Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу на умовах франко-резервуар газопромислового управління; 2) При транспортуванні скрапленого газу залізницею поставку цистерн та оплату за налив скрапленого газу в цистерни здійснює покупець.

№ позиції	Обсяг газу в одному лоті, тонн	Кількість лотів, одиниць	Загальний обсяг газу, тонн	Ціна за 1 тону газу (з ПДВ), гривень	Початкова вартість одного лоту (з ПДВ), гривень	Загальна вартість газу (з ПДВ), гривень	Умови транспортування газу
Пропозиція ВАТ «Укрнафта» (обсяги лютого)							
Гнідинцівський ГПЗ							
3	25	296	7 400	1 270	31 750	9 398 000	залізницею
4	7	60	420	1 270	8 890	533 400	автотранспортом

Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу залізничним або самовивозом автомобільним транспортом; 2) Оплату за перевезення скрапленого газу залізничним транспортом здійснює Покупець по окремому договору з транспортною організацією. В ціну за одну тонну скрапленого газу входить вартість послуг за транспортування залізничних цистерн з вузлової станції в пункт наливу, які надаються Прилуцьким підприємством залізничного транспорту; 3) Вивіз скрапленого газу проводить Покупець своїм автотранспортом. При наливі автоцистерн через Прилуцьку ГНС розрахунки за послуги по наливу автоцистерн Покупець проводить по окремому договору з Прилуцьким управлінням по газопостачанню та газифікації.

№ позиції	Обсяг газу в одному лоті, тонн	Кількість лотів, одиниць	Загальний обсяг газу, тонн	Ціна за 1 тону газу (з ПДВ), гривень	Початкова вартість одного лоту (з ПДВ), гривень	Загальна вартість газу (з ПДВ), гривень	Умови транспортування газу
Качанівський ГПЗ							
5	7	81	567	1 230	8 610	697 410	автотранспортом (Качанівське в-во)
6	7	43	301	1 360	9 520	409 360	*автотранспортом (Качанівське в-во, з регіональної бази зберігання м.Суми)
7	7	14	98	900	6 300	88 200	автотранспортом (Глинсько-Розбишивське в-во), бутан технічний, ГОСТ 20448-90
8	7	64	448	1 050	7 350	470 400	**автотранспортом (Глинсько-Розбишивське в-во, з регіональної бази зберігання м.Суми), бутан технічний, ГОСТ 20448-90

Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу самовивозом автомобільним транспортом; 2) В ціну за 1 тонну скрапленого газу входить вартість послуг по наливу в автоцистерни; 3) В ціну реалізації 1 тонни скрапленого газу через регіональну базу зберігання входить: вартість доставки до регіональної бази, вартість зберігання, вартість послуг по зливу-наливу в цистерни та втрати скрапленого газу при зберіганні; 4) **В ціну реалізації 1 тонни бутану технічного через регіональну базу зберігання входить: вартість доставки до регіональної бази, вартість зберігання, вартість послуг по зливу-наливу в цистерни та втрати бутану технічного при зберіганні.*

№ позиції	Обсяг газу в одному лоті, тонн	Кількість лотів, одиниць	Загальний обсяг газу, тонн	Ціна за 1 тону газу (з ПДВ), гривень	Початкова вартість одного лоту (з ПДВ), гривень	Загальна вартість газу (з ПДВ), гривень	Умови транспортування газу
НГВУ "Бориславнафтогаз"							
9	7	11	77	1 230	8 610	94 710	автотранспортом
НГВУ "Долинанафтогаз" (з Долинського ГПЗ)							
10	7	43	301	1 230	8 610	370 230	автотранспортом
НГВУ "Надвірнанафтогаз" (з Долинського ГПЗ)							
11	7	17	119	1 230	8 610	146 370	автотранспортом
Всього:			**9 731**			**12 208 080**	

Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу самовивозом автомобільним транспортом; 2) В ціну за 1 тонну скрапленого газу входить вартість послуг по наливу в автоцистерни.

№ позиції	Обсяг газу в одному лоті, тонн	Кількість лотів, одиниць	Загальний обсяг газу, тонн	Ціна за 1 тону газу (з ПДВ), гривень	Початкова вартість одного лоту (з ПДВ), гривень	Загальна вартість газу (з ПДВ), гривень	Умови транспортування газу
Пропозиція ГПУ «Харгівгазвидобування» (обсяги лютого)							
ГПУ "Харківгазвидобування"							
12	25	68	1 700	1 416	35 400	2 407 200	автотранспортом
Всього:			**1 700**			**2 407 200**	

Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу на умовах франко-резервуар газопромислового управління.

Зміни до пропозицій на продаж оприлюднюються шляхом розміщення на WEB-сторінці УАБ за адресою: **http://www.uame.com.ua/energo**. Внесення змін до пропозицій на продаж допускається до **17 січня 2003 р**. включно.

Заявки на купівлю за встановленою формою приймаються з 9-00 до 18-00 години до **17 січня 2003** р. включно.
Сплата учасниками аукціонів попередніх внесків здійснюється на спеціалізований рахунок УАБ № **26047001293** в Українському кредитному банку, м. Київ, МФО **321701**, код за ЄДРПОУ **23389377**.

Українська аграрна біржа, тел. (044) 246-48-90, 246-48-92, http://www.uame.com.ua, E-mail: exch@uame.com.ua

---

Київська міська державна адміністрація
оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

1. Начальника Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища Київської міської державної адміністрації — головного архітектора міста.
2. Начальника Головного управління культурної спадщини та реставраційно-відновлювальних робіт Київської міської державної адміністрації.

Основні вимоги до кандидатів:

1. На посаду начальника Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища Київської міської державної адміністрації — головного архітектора міста:
вища освіта — архітектор; стаж роботи за фахом —понад 10 років; наявність творчих розробок; стаж роботи на посадах не менше п’яти років, в тому числі:
— начальника, заступника начальника головного управління містобудування і архітектури Київської міської державної адміністрації;
— начальника, заступника начальника управління містобудування і архітектури облдержадміністрації, міськвиконкому обласного центру;
— головного архітектора міста обласного підпорядкування;
— головного архітектора науково-дослідного та проектного інститутів;
— наукового працівника, викладача кафедр архітектурного профілю та дизайну міського середовища;
— головного архітектора проектів, під керівництвом якого розроблялися проекти на особливо важливі об’єкти.

2. На посаду начальника Головного управління культурної спадщини та реставраційно-відновлювальних робіт Київської міської державної адміністрації:
вища освіта — архітектор; стаж роботи за фахом —понад 10 років; наявність творчих розробок в галузі архітектури та охорони культурної спадщини; стаж роботи на посадах не менше п’яти років, в тому числі:
— начальника, заступника начальника управління охорони пам’яток історії культури та історичного середовища Київської міської державної адміністрації;
— начальника, заступника начальника управління охорони культурної спадщини облдержадміністрації, міськвиконкому обласного центру та міст обласного підпорядкування;
— начальника, заступника начальника головного управління містобудування і архітектури Київської міської державної адміністрації;
— начальника, заступника начальника управління містобудування і архітектури облдержадміністрації, міськвиконкому обласного центру та міст обласного підпорядкування;
— наукового працівника, викладача кафедр архітектурного профілю та кафедр історії архітектури і мистецтв, дизайну архітектурного середовища;
— громадські діячі, які внесли значний вклад в збереження пам’яток історії, культури та архітектури;
— головного архітектора проектів, під керівництвом якого розроблялися проекти на особливо важливі об’єкти.

Документи — паспорт (пред’являється особисто при здачі документів); особова картка (форма П-2 ДС); автобіографія; перелік проектів, що розроблялися за участю конкурсанта та 3 планшети розміром 0,8 х 0,8 м. з ілюстрацією робіт; декларація про доходи; копії диплома, військового квитка та трудової книжки (завірені в установленому порядку) — приймаються за адресою: м. Київ-44, вул. Хрещатик, 36, кімната 307 протягом місяця з дня опублікування оголошення.
Телефони для довідок: **221-25-46; 221-26-97.**

Закрите акціонерне товариство «Укрелектрочермет»
повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів товариства, які відбудуться 12 березня 2003 року в приміщенні ДнРВ за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Столетова, 21, о 10 години.
Реєстрація учасників зборів з 9.00 до 9.45.

Порядок денний:
1. Звіт виконавчої дирекції про результати фінансово-господарчої діяльності товариства у 2002 р. та затвердження основних напрямків діяльності товариства на 2003 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про підсумки перевірки результатів фінансово-господарчої діяльності товариства за 2002 рік.
3. Обрання голови спостережної ради товариства.
4. Вирішення питання про реалізацію цеху кабельно-провідникової продукції як збиткового, та економічно неперспективного об’єкта.
5. Різне.
Телефон для довідок: (0562) 358-310, 358-371.

До уваги акціонерів ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта»

Правління ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта» повідомляє» що позачергові Загальні збори акціонерів відбудуться 09.03.2003 р. о 10.00 в приміщенні зали засідань правління ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта» за наступною адресою: вул. Гер. Севастополя, 13, м. Севастополь. Реєстрація акціонерів відбудеться за зазначеною вище адресою з 8.00 до 9.30 в приймальній голови правління ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».

Порядок денний:
1. Збільшення розміру статутного фонду ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта» та рішення про додатковий випуск акцій ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
2. Розподіл акцій ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта» додаткового випуску.
3. Внесення змін до Установчих документів ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта» у зв’язку із збільшенням статутного фонду ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
4. Внесення інших змін та доповнень до Установчих документів ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
5. Затвердження звіту голови правління про результати господарської діяльності ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта» за 2002 рік.
6. Затвердження звіту ревізійної комісії ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
7. Затвердження звіту спостережної ради ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
8. Затвердження річного звіту та балансу ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта» за 2002 рік.
9. Обрання голови та членів спостережної ради ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
10. Вибори додаткових членів правління ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
11. Обрання ревізійної комісії ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
12. Затвердження плану господарської діяльності ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта» на 2003 рік.
13. Затвердження інвестиційної програми ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
14. Затвердження нормативів розподілу прибутку на 2003 рік.

Інформація до п. 1 та п. 2 порядку денного:
Збільшення статутного фонду ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта» здійснюється з метою залучення додаткових коштів для технічної модернізації ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
Спосіб збільшення статутного фонду: збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості шляхом додаткового випуску 39 461 240 простих іменних акцій на загальну суму 39 461 240 гривень, існуючою номінальною вартістю 1 гривня.
Мінімальний розмір збільшення статутного фонду — 39 461 240 гривень.
Підписка на акції не проводиться, порядок і термін розподілу акцій встановлюється Загальними зборами акціонерів.
Внаслідок додаткового випуску простих іменних акцій права акціонерів не змінюються, збитки та їх відшкодування не передбачаються, необхідності в компенсації збитків немає.

Інформації до п. 3 порядку денного:
Проект змін до статуту ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта», пов’язаних із збільшенням статутного фонду:
Статтю 6.1 викласти в редакції: «Статутний Фонд Товариства складає 48 116 146 гривень».
Статтю 6.2 викласти в редакції: «Статутний Фонд Товариства поділений на 48 116 146 простих іменних акцій, номінальною вартістю одна гривня кожна».
Акціонерам мати при собі документ, що посвідчує особу. Учасникам, що діють за довіреністю, необхідно надати належним чином оформлену та посвідчену довіреність на право участі і голосування на зборах.

Правління ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта».
Телефон для довідок: 36-70-51.

Господарський суд Вінницької області (м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) постановою від 05.12.02 р. по справі № 666/5-298 визнав товариство з обмеженою відповідальністю «Барський райагробуд» (23009, с. Чемериси Барські Барського району, Вінницької області, р/р 260053017014 в ВФ АКБ «Мрія», МФО 302559, код ЄДРПОУ 03582787) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено Калініна П. О., ліцензія АА № 047972 від 19.10.01 року. Тел. (0432) 32-57-16.

Господарським судом Вінницької області (м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушено справу № 253/10-1467 про банкрутство Дочірнього підприємство «Могилів-Подільського пивзавод». Юридична адреса: 24000, Вінницька область, м. Могилів-Подільський, проспект Незалежності, 5, код підприємства 30088079, р/р 260062820 в Вінницькій філії АТ «Укрінбанк», МФО 302333. Розпорядником майна призначено Болховітіна Віталія Михайловича (21016, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 2а, кімн.601, тел: 8(0432)52-03-41.)
Претензії кредиторів та заяви кредиторів приймаються в тридцятиденний термін з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Хмельницької області (м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушено провадження у справі № 2/177-Б про банкрутство ВАТ «Ізяславське ремонтно-транспортне підприємство» м. Ізяслав Хмельницької області, вул. Жовтнева, 105, рахунок 260043046 в Ізяславському відділенні ХОД АППБ «Аваль».
Розпорядником майна призначено Коршука Леоніда Андрійовича, м. Шепетівка, вул. Пліщинська, 125.
Претензії приймаються протягом місяця.

Господарський суд Кіровоградської області (вул. Луначарського, 29, м. Кіровоград) постановою від 26.11.02 р. по справі № 14/111 визнав відсутнього боржника МП «Альба» військових інвалідів ліквідації аварії на ЧАЕС та інвалідів війни, м. Олександрія код 23222192 банкрутом, відкрив щодо банкрута ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Сухорукову Наталію Миколаївну ліц. АА № 249963 від 19.10.01 р. почт. адреса: вул. Тімірязєва 62/2, кв. 7А м. Кіровоград.
Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення, тел./факс: 8 (0522) 24-35-67.

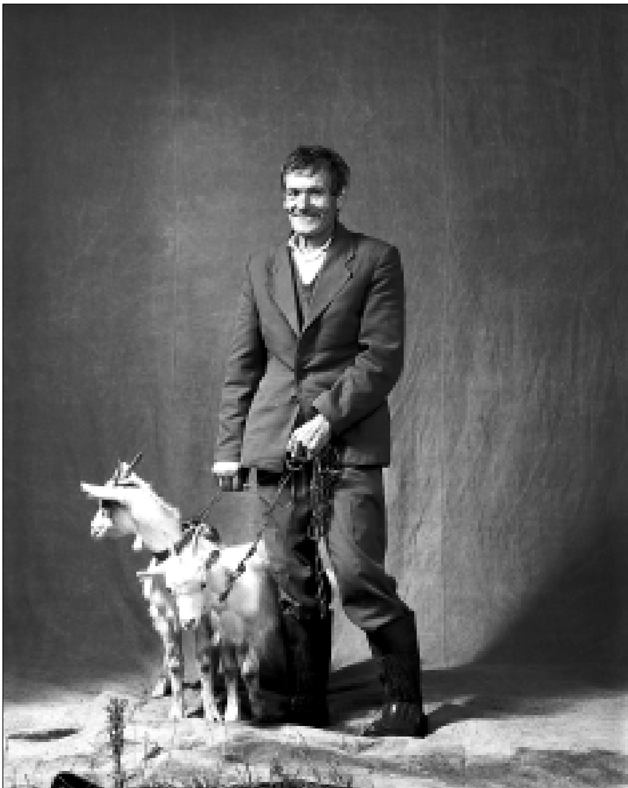
Господарський суд Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) порушив справу № 9/43 про визнання банкрутом Дочірнього підприємства «Чемернеторф» державного підприємства «Рівнеторф», код 31092018 (34524, Рівненська область, Сарненський район, с. Чемерне, п/р 260023013795 в філії «Рівненського ОУ ВАТ «Державний ощадбанк України», МФО 333368).
Розпорядником майна призначено Сауха Руслана Петровича (м. Рівне, вул. Драгоманова, 27), ліцензія № 315402.
Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

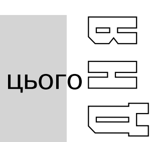
Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) 11.10.2002 р. порушив справу № 9/142б про банкрутство сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Колос» (92755, с. Малохатка, Старобільський район, Луганська область, код ЄДРПОУ 30450461).
Розпорядник майна Павленко Олександр Валентинович (91000, м. Луганськ, вул. Артема, буд. 447, кв. 9) ліцензія АА № 250356 від 20.02.2002 р.
Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів.

Господарський суд Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) 28 жовтня 2002 р. порушив справу № 9/47 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Пересувна механізована колона № 100» (33000, м. Рівне, вул. Курчатова, 60, код ЄДРПОУ 01037413, поточний рахунок 26004010168980 в Філії комерційного банку «Фінанси та кредит» у м. Рівне, МФО 333603).
Розпорядник майна Франко Олег Павлович (33000, м. Рівне, вул. Драгоманова, 27), ліцензія № 249669.
Заяви кредиторів до боржника приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) постановою від 20.12.2000 р. по справі № Б26/112/02 визнав банкрутом ВАТ «Племптахозавод «Христофорівський», код ЄДРПОУ 00851726, 53031, Дніпропетровська область, Криворізький район, с. Валове, вул. Центральна, р/р 26001301141244 в Центрально-Міському відділенні ПІБ м. Кривого Рогу, МФО 305493, та відкрив ліквідаційну процедуру строком на 1 рік.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Лихопьока Дениса Павловича, ліцензія АА № 249601. Тел.: (0562) 342068, 7441931, адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, а/я 37.

ЦЬОГО ДНЯ

17 СІЧНЯ

■ 1863 р. Народився Костянтин Станіславський, театральний режисер.
■ 1901 р. У Львові відбулася інтронізація Андрея Шептицького на галицького митрополита, першого ієрарха греко-католицької церкви в Україні.
■ 1918 р. Центральна рада оголосила Чорноморський флот Російської імперії українським.
■ 1921 р. У Відні відкрито Український вільний університет.
■ 1945 р. Визволено від гітлерівців Варшаву.
■ 1989 р. У Нью-Йорку помер Йосип Гірняк, визначний актор і режисер діаспори.

Третє тисячоліття в обличчях співвітчизників

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

намагається представити київський фотохудожник Ігор Гайдай. Ідея авторського проекту «Українці. Початок третього тисячоліття» народилася три роки тому. Днями в столичній галереї «ARTEist» відбулася публічна презентація декількох десятків робіт із серії. Кінцева мета цієї акції — випуск альбому, куди ввійдуть 150 фотографій наших сучасників: політиків, акторів, художників, музикантів, спортсменів і, як то кажуть, представників народних мас — простих городян і селян. Тепер автор шукає спонсорів, щоб реалізувати свій задум.

Відверто кажучи, ця концепція не відрізняється новизною. Але її виконання і стилістика досить-таки оригінальні. Усі герої нашого часу, відібрані Гайдаєм для увічнення, поставлені в рівні фотографічні умови. Вони знімалися в одній студії, на тому самому тлі, за однакового освітлення. Виступаючи на відкритті виставки, режисер (він і один з героїв даної фотосерії) Сергій Проскурня захоплювався режисерською майстерністю Ігоря. Мовляв, люди на його фотопортретах мають такий природний і артистичний вигляд, що це можливо лише завдяки класній постановочній режисурі. За словами фотохудожника, люди самі і є насправді такі відкриті, цікаві, індивідуальні. Він тільки допоміг розкрити своїм героям ці якості...

Ольга ВАУЛІНА.

На знімках: фотохудожник Ігор ГАЙДАЙ **(внизу)** та його роботи.

ЧАС НОТ

Джаз плюс босса-нова, плюс...

Чи знаєте ви, що таке бразильський джаз у поєднанні з босса-новою або ж самбою? Що таке латиноамериканські синкопи, яким не заважають навіть тривіальні попсові конструкції? Якщо не знаєте (а якщо знаєте — тим паче), готуйтеся споживати музичні коктейлі на концерті у столичному Будинку офіцерів 25 січня. Цього вечора несамовитими ритмами нас доводитимуть до прекрасного божевілля хлопці із поліетнічного гурту «Жеральдо Люсіо Квартет» (бразилець, француз і два німці). Головний у квартеті — Жеральдо Люсіо: саксофоніст, гітарист, перкусіоніст та ще й вокаліст. Він підкорив майже весь світ, почергово граючи у різних кутках планети з найвідомішими джазовими музикантами. А тепер, об'єднавши творчі зусилля несхожих між собою виконавців, чарівник Жеральдо збиратиме конфеті нової слави в Києві.

Ніла ІВАНЕНКО.

Навчили японців танцювати гопака

Золотий кубок Міжнародного дитячого музичного фестивалю в Токіо привезли до Вінниці учасники танцювального ансамблю «Барвінок». Як переможці вінничани дали 15 концертів, п'ять з яких — у столиці Японії. Крім того, за словами керівника колективу Петра Бойка, у містах Кіото і Сайтано провели майстер-класи з українського народного танцю — усі фігури гопака японці зафіксували на відео.

Особливе враження на глядачів справив український вертеп з його неодмінними атрибутами: виконанням щедрівок і колядок з використанням образів Маланки, Кози, а також яскравої зірки.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

ЗВУКИ ПАМ'ЯТІ

Диво на Івanове Водохреще

Рік тому у розквіті творчих сил покинув цей світ Іван Карабиць. Автор симфонічних полотен, музики до кіно, фолк- та джазових композицій, популярних пісень був ще й директором фестивалю «Київ Музик Фест». Річницю з дня смерті відомого композитора мистецькі кола відзначатимуть 20 січня в Національному палаці «Україна» грандіозним концертом «Іванове Водохреще — пісенне диво Івана Карабиця».

Данину пам'яті Івана Карабиця віддадуть цього вечора Ніна Матвієнко, Фемій Мустафаєв, фолк-гурти «Козацькі забави» та «Калина», Алла Кудлай, Лілія Сандулеса, Віктор Шпортько, Іво Бобул, брати Яремчуки та чимало інших цікавих виконавців. А слова-спогади пролунають зі сцени з уст Віктора Герасимова, Івана Драча, Бориса Олійника, Юрія Рибчинського, Мирослава Скорика, Миколи Мащенка.

Режисер-постановник програми Валентин Козаченко та сценарист Любов Голота прагнуть показати багатогранність таланту Івана Карабиця. А Міністерство культури та мистецтв України, столична держадміністрація активно підтримують це прагнення. Недаремно поруч з Олексієм Коганом та Ольгою Сумською на сцену «України» як ведучий виходитиме цього вечора й начальник столичного управління культури Олександр Биструшкін.

Ольга КРАСОВСЬКА.

ТЕЛЕ

Шоу-бізнес у чорно-білому

Квазімодо російського «Notre Dame de Paris» і лідер групи «Танцы минус» В'ячеслав Петкун днями з'явиться в новому амплуа на каналі «1+1». З 19 січня він виступає в ролі ведучого в програмі «Чорно-біле». Головні дійові особи проекту «ЧБ» — люди шоу-бізнесу.

Петкун вільно володіє мовою сучасного шоу-бізнесу, знає його зсередини і не соромиться ставити різкі й прямолінійні запитання. Творці проекту й продюсер-режисер програми Антон Калинкін гідно оцінили чіпкий погляд, живий розум і гострий язик В'ячеслава. У «Чорно-білому» він намагатиметься підсвітити темні закутки «зіркової» індустрії. У цьому ведучому зголосилися посприяти Лариса Доліна, Аніта Цой, творець «Ласкового мая» Андрій Разін, учасниці групи «Стрелки», керівниця балету «Тодес» Алла Духова, «ВВшник» Олександр Піпа, Мурик із «Green Grey», Максим Покровський з «Ногу свело» та інші відомі особистості російського й українського шоу-бізнесу.

Олег БАЙДА.

На знімку: ведучий телешоу «Чорно-біле» В'ячеслав Петкун.

Чемпіони тележурналістики

Спортивна редакція телеканалу СТБ за підсумками минулого року визнана кращою спортивною редакцією. Щороку «Асоціація спортивних журналістів України» (АСЖУ), яка об'єднує 762 представників мас-медіа з 25 регіональних асоціацій, називає кращих атлетів країни, тренера й команду сезону, що минає. А також нагороджує журналістів і видання, котрі відзначилися.

Серйозно постраждало лише дерево

Ведучий програми «Миколина погода» на каналі ICTV перебуває в доброму здоров'ї і продовжує озвучувати зведення Гідрометцентру в щоденному телеефірі. Напередодні Нового року на слизькій трасі Микола Луценко, не впоравшися з керуванням свого автомобіля, потрапив в аварію. На щастя, ведучий відбувся подряпинами. За його словами, серйозно постраждало лише дерево, в яке він в'їхав.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311009. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»
Internet: http://uamedia.visti.net/golos